

THE WORLD BANK

කෘෂිකර්ම, පශු සම්පත්, ඉඩම් සහ වාරිමාර්ග අමාත්‍යාංශය

වැල්ලවාය ගොවිජන සේවා බල ප්‍රදේශය, වැල්ලවාය
ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාලය
මොණරාගල දිස්ත්‍රික්කය, ඌව පළාත

ඩිංගි ආර එල්ලංගා පැතිකඩ සහ
මූලික සංවර්ධන සැලැස්ම

කෙටුම්පත් වාර්තාව

2025

ලෝක බැංකු අරමුදල් සහිත දේශගුණික සුහුරු වාරිමාර්ග
කෘෂිකර්ම ව්‍යාපෘතිය (CSIAP) වෙත ඉදිරිපත් කරන ලදී

DPD කාර්යාලය - ඌව සහ දකුණු පළාත්

කෙටි යෙදුම

ASC ගොවිජන සේවා මධ්‍යස්ථානය

BC ජෛව විවිධත්ව සංරක්ෂණය

CP කැස්කැඩ් (එල්ලන්ගාව) පැතිකඩ

CMP එල්ලංගා/කැස්කැඩ් කළමනාකරණ සැලැස්ම

CMC එල්ලංගා කළමනාකරණ කමිටුව

CSIAP දේශගුණික සුහුරු වාරිමාර්ග කෘෂිකර්ම ව්‍යාපෘතිය

CMC එල්ලංගා කළමනාකරණ කමිටුව

DFC වන සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව

DOA කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුව

DSD ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශ

DWLC වනජීවී සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව

GND ග්‍රාම නිලධාරී අංශය

HEC මිනිස්-අලි ගැටුම

NGO රාජ්‍ය නොවන සංවිධාන

NBRO ජාතික ගොඩනැගිලි සහ පර්යේෂණ සංවිධානය

OFC අනෙකුත් ක්ෂේත්‍ර බෝග

WB ලෝක බැංකුව

පටුන

විධායක සාරාංශය.....	8
1. හැඳින්වීම.....	9
1.1. ව්‍යාපෘතියේ දළ විශ්ලේෂණය.....	9
1.2. එල්ලංගා පද්ධතිය.....	10
1.3. ශ්‍රී ලංකාවේ එල්ලංගා පද්ධතිය සඳහා නවීන අභියෝගකරුවන්.....	12
1.4. එල්ලංගා කළමනාකරණ කමිටුවේ/ එල්ලංගා කළමනාකරණ කමිටුවේ අවශ්‍යතාවය.....	12
1.5. එල්ලංගා කළමනාකරණ කමිටුව පිහිටුවීම.....	15
1.6. එල්ලංගා පැතිකඩ සකස් කිරීමේ අවශ්‍යතාවය.....	18
1.7. එල්ලංගා පැතිකඩ සහ එල්ලංගා කළමනාකරණ සැලැස්ම සකස් කිරීමේ වැදගත්කම.....	18
1.8. එල්ලංගා (එල්ලන්ගාව) පැතිකඩ සහ එල්ලංගා (එල්ලන්ගා) කළමනාකරණ මූලික සැලැස්ම සකස් කිරීමේ අරමුණෙහි අරමුණු.....	19
1.9. වැල්ලවාය ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශයේ සහ එහි හඳුනාගත් වැව්වල පවතින එල්ලංගා පද්ධති හඳුනාගෙන ඇත.....	21
1.10. CSIAP විසින් වැල්ලවාය ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාලයේ එල්ලංගා පද්ධතිවල පුනරුත්ථාපනය කරන ලද වැව් සහ අමුණ පිළිබඳ විස්තර.....	24
2. සිංගි ආර එල්ලංගාව.....	26
2.1. සිංගි ආර එල්ලංගා පද්ධතිය ගැන.....	26
2.2. සිංගි ආර එල්ලංගාවෙහි ටැංකි සඳහා ස්ථාන සිතියම.....	27
2.3. සිංගි ආර එල්ලංගා පද්ධතියේ ටැංකි.....	28
2.4. සිංගි ආර එල්ලංගා පද්ධතියේ තිරසාර කළමනාකරණයේ වැදගත්කම.....	29
2.5. සිංගි ආර එල්ලංගා පැතිකඩ සහ කළමනාකරණ සැලැස්ම සකස් කිරීම සඳහා භාවිතා කරන ලද ක්‍රමවේදය.....	32
3. සිංගි ආර කැස්කැඩ් මුහුණ දෙන අභියෝග.....	35
3.1. ප්‍රධාන අභියෝග හඳුනා ගැනීම.....	35
4. සිංගි ආර එල්ලංගාවෙහි එල්ලංගා පැතිකඩ.....	36
4.1. සිංගි ආර එල්ලංගාව- භූගෝලීය දත්ත.....	36

4.2. සිංගි ආර කැස්කැඩ් - භූ විද්‍යාත්මක දත්ත.....	37
4.3. සිංගි ආර එල්ලංගාවේ - ජල විද්‍යාත්මක තොරතුරු.....	40
4.3.1. උමා ඔය ව්‍යාපෘතිය සහ සිංගි ආර එල්ලංගා ප්‍රදේශයට එහි බලපෑම.....	41
4.3.2. සිංගි ආර එල්ලංගා ප්‍රදේශයේ සහ මොනරාගල CSIAP හොට්ස් පොට් ප්‍රදේශයේ වර්ෂාපතන තොරතුරු.....	41
4.3.3. තණමල්විල දී මාසික වාෂ්පීකරණය නැතිවීම.....	43
4.3.4. සිංගි ආර එල්ලංගාවෙහි පැරණිපේල්ලංගා ටැංකි පද්ධතිය පිළිබඳ වත්මන් යාවත්කාලීන කිරීම්.....	43
4.3.5. සිංගි ආර එල්ලංගා ටැංකිවල මාසික ජල පරිභෝජනය.....	43
4.4. සිංගි ආර එල්ලංගා- පාරිසරික/පාරිසරික තොරතුරු.....	44
4.5. සිංගි ආර එල්ලංගා පද්ධතියේ ජීවනෝපාය තොරතුරු.....	44
4.6. සමාජ-ආර්ථික තොරතුරු.....	44
4.7. සිංගි ආර කැස්කැඩ් පද්ධතියේ සංවර්ධන ක්‍රියාකාරකම්.....	44
4.8. සිංගි ආර එල්ලංගාවෙහි කෘෂිකාර්මික කටයුතු.....	44
4.8.1. පසුගිය කන්න පහ තුළ සිංගි ආර එල්ලංගාවෙහි බෝග රටා.....	45
4.8.2. CSIAP විසින් වැව් පුනරුත්ථාපනය කිරීමෙන් පසු යෝජිත හෝග.....	46
යල කන්නයේ වගා කිරීම සඳහා යෝජිත හෝග සහ වගා ප්‍රදේශය (හෙක්).....	46
යල සහ ප්‍රදේශයේ වගා කිරීම සඳහා යෝජිත හෝග (හෙක්).....	46
3.1. වාරිමාර්ග කළමනාකරණ ක්‍රියාකාරකම් සහ වත්මන් තත්ත්වය.....	47
4. එල්ලංගා පද්ධතියට අදාළ අණදෙන ප්‍රදේශ තොරතුරු.....	48
4.1. සිංගි ආර එල්ලංගා පද්ධතියේ වැව් යටතේ කෘෂිකාර්මික කටයුතු.....	49
4.1.1. සැලසුම් කළ වගා ප්‍රදේශය සහ දැනට වගා කරන ප්‍රදේශය.....	49
4.1.2. සිංගි ආර එල්ලංගාවෙහි වැව් බෙදාහැරීමේ ඇළ මාර්ග සහ වැව් අණදෙන ප්‍රදේශය.....	49
5. සිංගි ආර එල්ලංගා පද්ධතියට මුහුණ දෙන ගැටළු.....	50
5.1. ප්‍රධාන ගැටළු.....	50
5.1.1. තීරණාත්මක ගැටළු.....	50

5.1.2. වෙනත් ගැටළු.....	50
5.2. ඩිංගි ආර එල්ලංගා සඳහා මූලික කඳුරැල්ල කළමනාකරණ සැලැස්ම සකස් කිරීම සඳහා ප්‍රධාන අරමුණු සහ අරමුණු.....	51
5.2.1. ඉලක්ක.....	51
5.2.2. නිශ්චිත අරමුණු.....	51
5.3. තීරණාත්මක ගැටළු අවම කිරීම හෝ විසඳීම සඳහා CMC විසින් යෝජනා කරන ලද, යෝජනා කරන ලද ක්‍රියාකාරකම්.....	52
6. ඩිංගි ආර එල්ලංගාව සඳහා මූලික එල්ලංගා කළමනාකරණ සැලැස්ම.....	54
6.1. යෝජිත උපායමාර්ගික මැදිහත්වීම්, ඇස්තමේන්තුගත පිරිවැය සහ කොටස්කරුවන්ගෙන් මූල්‍ය දායකත්වය.....	55
6.2. යෝජිත CSIAP මැදිහත්වීම්.....	55
6.3. මූලික එල්ලංගා කළමනාකරණ සැලැස්ම ක්‍රියාත්මක කිරීමේ ක්‍රමය.....	56
6.4. එල්ලංගා කළමනාකරණ සැලැස්ම අධීක්ෂණය.....	57
7. නිගමනය සහ නිර්දේශ.....	59
7.1. නිගමනය.....	59
7.2. සොයා ගැනීම සහ නිර්දේශ.....	59
8. ඇමුණුම්.....	59
8.1. ඇමුණුම 01: ගොවිජන සංවර්ධන දෙපාර්තමේන්තුව විසින් නිකුත් කරන ලද ලිපිය.....	59
8.2. ඇමුණුම 02: එල්ලංගා සංක්‍රාන්ති පාගමන සම්බන්ධයෙන් අත්සන පත්‍රය සහ අනෙකුත් ලේඛන.....	65
8.3. ඇමුණුම 03: එල්ලංගා කළමනාකරණ සැලැස්ම සකස් කිරීම සහ සත්‍යාපනය සඳහා සහභාගී වූ කොටස්කරුවන්.....	66
8.4. ඇමුණුම 04: උප ව්‍යාපෘති යෝජනා රාමුව.....	67

වගු ලැයිස්තුව

වගුව 1: වැල්ලවාය ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශයේ පිහිටා ඇති හඳුනාගත් එල්ලංගා පද්ධති සහ වැව් ලැයිස්තුව.....	23
වගුව 2: වැල්ලවාය ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශයේ එල්ලංගා පද්ධතිවල පුනරුත්ථාපනය කර පුනරුත්ථාපනය කිරීම සඳහා තෝරාගත් වැව්/අමුණු ලැයිස්තුව.....	25
වගුව 3: සිංගි ආර එල්ලංගාවෙහි හඳුනාගත් වැව්.....	28
වගුව 4: සිංගි ආර එල්ලංගාව තුළ ඇති වැව් සහ අමුණු ආශ්‍රිත කෘෂිකාර්මික කටයුතු සහ අදාළ තොරතුරු.....	31
වගුව 5: සාමාන්‍ය වාර්ෂික වර්ෂාපතනය (මූලාශ්‍රය: AELRP-2023).....	42
වගුව 6: තණමල්විල ප්‍රදේශයේ මාසික වාෂ්පීකරණ පාඩු (මූලාශ්‍රය: ජල විද්‍යාත්මක වාර්ෂික, වාරිමාර්ග දෙපාර්තමේන්තුව 2018/19, AELRP-මොණරාගල).....	43
වගුව 7: එල්ලංගාවේ පැරණි වැවේ/ලක්ෂණවල නම (මූලාශ්‍රය: CSIAP - ඌව).....	43
වගුව 8: සිංගි ආර එල්ලංගාවේ මාසික ජල පරිභෝජනය (මූලාශ්‍රය: CSIAP - ඌව).....	43
වගුව 9: සිංගි ආර එල්ලංගාවේ හඳුනාගත් වැව්වල ප්‍රතිසංස්කරණ ප්‍රගතිය.....	44
වගුව 10: පසුගිය කන්න පහ තුළ ඇතිල්වැව එල්ලංගාවේ බෝග රටා (මූලාශ්‍රය: CSIAP – ඌව සහ තෙලුල්ල ASC).....	45
වගුව 11: CSIAP විසින් වැව් පුනරුත්ථාපනය කිරීමෙන් පසු යෝජිත හෝග (මූලාශ්‍රය: CSIAP – ඌව සහ වැල්ලවාය ASC).....	46
වගුව 12: සැලසුම් කළ වගා ප්‍රදේශය සහ දැනට වගා කරන ප්‍රදේශය (මූලාශ්‍රය: CSIAP – ඌව සහ වැල්ලවාය ASC).....	49
වගුව 13: වැව් බෙදා හැරීමේ ඇළ සහ වැව් අණදෙන ප්‍රදේශ තොරතුරු ((මූලාශ්‍රය: CSIAP – ඌව සහ වැල්ලවාය ASC).....	49
වගුව 14: සිංගි ආර එල්ලංගාවේ නිරීක්ෂණය කරන ලද තීරණාත්මක ගැටළු.....	50
වගුව 15: සිංගි ආර එල්ලංගාවේ අරමුණු සාක්ෂාත් කර ගැනීම සඳහා යෝජිත ප්‍රධාන ක්‍රියාකාරකම්.....	53
වගුව 16: සිංගි ආර එල්ලංගාවේ තීරණාත්මක ගැටළු විසඳීමට/අවම කිරීමට යෝජිත උපායමාර්ගික මැදිහත්වීම්.....	54
වගුව 17: යෝජිත උපායමාර්ගික මැදිහත්වීම්.....	55
වගුව 18: යෝජිත උපායමාර්ගික මැදිහත්වීම්.....	56
වගුව 19: CMP ක්‍රියාකාරකම් නිරීක්ෂකයා සඳහා වගකිවයුතු කොටස් හිමියන්.....	57

රූප ලැයිස්තුව

රූපය 1 : එල්ලංගා පද්ධතියේ සාමාන්‍ය ලක්ෂණ.....	11
රූපය 2 : පතන වැව් කට්ටකඩුව ප්‍රදේශයේ සහ වැව් බැම්මේ රූපය.....	12
රූපය 3 : කඳුරැල්ල කළමනාකරණ කමිටුව සඳහා කොටස්කරුවන්ගේ සහභාගීත්වය පිළිබඳ ප්‍රස්ථාරය.....	17
රූපය 4 : ඩිංගි ආර එල්ලංගාවෙහි වැව් සඳහා ස්ථාන සිතියම.....	27
රූපය 5 : ඩිංගි ආර එල්ලංගා ප්‍රදේශයේ සහ මොනරාගල CSIAP ජලාශ ප්‍රදේශයේ උන්නතාංශ පරාසයන් සහ භූ විෂමතාව. (මූලාශ්‍රය - ALRP, මොනරාගල දිස්ත්‍රික්කය - 2023).....	37
රූපය 6 : කෘෂිකාර්මික ඉඩම් පරිහරණ රටාව ඩිංගි ආර එල්ලංගා ප්‍රදේශය සහ මොනරාගල CSIAP ජලාශ ප්‍රදේශය. (මූලාශ්‍රය - ඉඩම් භාවිත ප්‍රතිපත්ති සැලසුම් අංශය - 2018, ALRP-2023).....	38
රූපය 7 : ඩිංගි ආර කඳුරැල්ල ප්‍රදේශයේ සහ මොනරාගල CSIAP ජලාශ ප්‍රදේශයේ මහා පස් කණ්ඩායම් බෙදා හැරීම. (මූලාශ්‍රය - ALRP-2023).....	39
රූපය 8: ඩිංගි ආර එල්ලංගා ප්‍රදේශයේ කිරිඳි ඔය ගංගා ද්‍රෝණිය සහ මොනරාගල CSIAP හොටස් පොට් ප්‍රදේශයේ අනෙකුත් ගංගා ද්‍රෝණි. (මූලාශ්‍රය - ALRP-2023).....	40
රූපය 9: තණමල්විල කිරිඳි ඔය ගලායාම. (මූලාශ්‍රය: ජල විද්‍යාත්මක වාර්ෂික, වාරිමාර්ග දෙපාර්තමේන්තුව, AELRP-2023).....	40
රූපය 10: මොනරාගල දිස්ත්‍රික්කයේ ස්ථාපිත වර්ෂාපතන මාපක. (මූලාශ්‍රය: AELRP-2023).....	41
රූපය 11: මිණුම් මධ්‍යස්ථානවල සාමාන්‍ය වාර්ෂික වර්ෂාපතන තොරතුරු (මූලාශ්‍රය: කාලගුණ විද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුව, AELRP-2023).....	42
රූපය 12: මිණුම් මධ්‍යස්ථානවල සාමාන්‍ය මාසික වර්ෂාපතන තොරතුරු (මූලාශ්‍රය: කාලගුණ විද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුව, AELRP-2023).....	42

විධායක සාරාංශය

දේශගුණික සුහුරු වාරිමාර්ග කෘෂිකර්ම ව්‍යාපෘතිය (CSIAP) කෘෂිකර්ම අමාත්‍යාංශය විසින් ක්‍රියාත්මක කරන ලද අතර එය 2019 දී ආරම්භ කරන ලදී. ශ්‍රී ලංකාවේ වියළි කලාපයේ දේශගුණික වශයෙන් අවදානමට ලක්විය හැකි දිස්ත්‍රික්ක 11ක ගොවි පවුල්වල දේශගුණික ඔරොත්තු දීමේ හැකියාව සහ වාරිමාර්ග කෘෂිකර්මාන්තයේ ඵලදායිතාව ඉහළ නැංවීම සඳහා මෙම ව්‍යාපෘතිය සංවර්ධනය කරන ලදී. ශ්‍රී ලංකාවේ තෝරාගත් දිස්ත්‍රික්කවල කැස්කැඩ් පද්ධතිය, වැව් සහ අමුණු පුනරුත්ථාපනය කිරීම සහ වැඩිදියුණු කිරීම මෙම ව්‍යාපෘතියට ඇතුළත් වේ.

ව්‍යාපෘති සංවර්ධන අරමුණ වන්නේ තෝරාගත් උණුසුම් කලාපවල කුඩා වතු හිමියන්ගේ කෘෂිකාර්මික අංශයේ ඵලදායිතාව සහ දේශගුණික ඔරොත්තු දීමේ හැකියාව වැඩිදියුණු කිරීමයි. ඉහත සංවර්ධන අරමුණ සාක්ෂාත් කර ගැනීම සඳහා මෙම ව්‍යාපෘතිය සංරචක හතරක් යටතේ ක්‍රියාත්මක කෙරේ.

මෙම දේශගුණික සුහුරු වාරිමාර්ග කෘෂිකර්ම ව්‍යාපෘතිය (CSIAP) යටතේ සිංගිආර එල්ලංගාවෙහි තෝරාගත් වැව් පුනරුත්ථාපනය කරන ලද අතර සිංගි අරාචෙල්ලංගාවේ වැව් පද්ධතියේ සමස්ත ක්‍රියාකාරිත්වය වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා පුනරුත්ථාපනය කරනු ලැබේ. මෙම වැව් පුනරුත්ථාපනයේ ප්‍රධාන අරමුණ වන්නේ සිංගි අරකාස්කැඩ්ඩි වැව් යටතේ කුඩා වතු හිමියන්ගේ කෘෂිකාර්මික අංශයේ ඵලදායිතාව සහ දේශගුණික ඔරොත්තු දීමේ හැකියාව වැඩිදියුණු කිරීමයි. එය අවසානයේ සිංගි ආර එල්ලංගාවෙහි බලපෑමට ලක් වූ ප්‍රදේශයේ සමාජ, ආර්ථික සහ පාරිසරික සංවර්ධනයට සහාය වන අතරම ස්වභාවධර්මය ආරක්ෂා කරයි.

1. හැඳින්වීම

1.1. ව්‍යාපෘතියේ දළ විශ්ලේෂණය

දේශගුණික සුහුරු වාරිමාර්ග කෘෂිකර්ම ව්‍යාපෘතිය (CSIAP) 2019 සිට කෘෂිකර්ම අමාත්‍යාංශය විසින් ක්‍රියාත්මක කරනු ලැබේ. ශ්‍රී ලංකාවේ වියළි කලාපයේ දේශගුණික වශයෙන් අවදානමට ලක්විය හැකි දිස්ත්‍රික්ක 11ක ගොවි පවුල්වල දේශගුණික ඔරොත්තු දීමේ හැකියාව සහ වාරිමාර්ග කෘෂිකර්මාන්තයේ ඵලදායිතාව වැඩිදියුණු කිරීම CSIAP හි අරමුණයි. මෙය ලෝක බැංකුවේ අරමුදල් සහිත ව්‍යාපෘතියක් වන අතර එහි පිරිවැය ඇමරිකානු ඩොලර් මිලියන 125ක් වන අතර ලෝක බැංකුවේ දායකත්වය ඇමරිකානු ඩොලර් මිලියන 110කි. ගොවි පවුල් 60,000කට වැඩි පිරිසකට ප්‍රතිලාභ සැලසෙන පරිදි සුළු/මධ්‍යම වාරිමාර්ග යෝජනා ක්‍රම 1,700ක් පුනරුත්ථාපනය කෙරේ. වර්තමානයේ CSIAP රටේ ආහාර සුරක්ෂිතතාව සහතික කිරීම සඳහා රජයට අමතර සහායක් ලබා දෙයි.

ශ්‍රී ලංකාවේ වියළි කලාපය, රටේ වඩාත්ම කෘෂිකාර්මික වශයෙන් ඵලදායී කලාපය වන අතර, කෘෂිකාර්මික නිෂ්පාදනය සඳහා වාරිමාර්ග මත පදනම් වූ ජල කළමනාකරණයේ දිගු ඉතිහාසයක් ඇත. ක්‍රි.පූ. 500 සිට ක්‍රි.ව. 300 දක්වා කාලය දක්වා දිවෙන විස්තීර්ණ ජල කළමනාකරණ පද්ධති ගොඩනැගීම හරහා රටේ උතුරු, නැගෙනහිර සහ ගිනිකොනදිග වියළි කලාපවලට බෝග වගාව ව්‍යාප්ත කිරීමට හැකි විය. මෙම පද්ධති පදනම් වී ඇත්තේ ඇල මාර්ග හරහා සම්බන්ධ කර ඇති 'ටැංකි' ලෙස පොදුවේ හැඳින්වෙන කුඩා ජලාශවල ජලය අල්ලා ගැනීම මත ය. කෙසේ වෙතත්, මහා පරිමාණ ජල ගබඩා සහ වාරිමාර්ග යටිතල පහසුකම් පුළුල් වීමත් සමඟ ශ්‍රී ලංකාවේ වියළි කලාපයේ මෙම කුඩා වැව් පද්ධතියට අඩු අවධානයක් යොමු විය. කෙසේ වෙතත්, සංවර්ධන න්‍යාය පත්‍රයේ ප්‍රමුඛස්ථානයට ජල සම්පත් කළමනාකරණය මතුවීමත් සමඟ, කුඩා වැව් පද්ධති කළමනාකරණයේ වැදගත්කම ඉස්මතු කරන ලදී.

මෑතකදී, වර්ෂාපතනයේ අන්තර් වාර්ෂික සහ අන්තර් සෘතු විචල්‍යතාවයන්, ජල පෝෂක ප්‍රදේශයේ වෙනස්කම් සහ ඒ ආශ්‍රිත ඉඩම් පරිහරණ වෙනස්කම් හේතුවෙන් කලාපයේ ජල හිඟය බොහෝ විට නිරීක්ෂණය වී ඇති අතර, වර්ධනය වන ජනගහනයේ අවශ්‍යතා සපුරාලීම සඳහා ජලය සඳහා වැඩිවන ඉල්ලුම නොතකා, පහළ ජලාශවල රැස් කර ගැනීම සඳහා ලබා ගත හැකි වර්ෂාපතන අනුපාතය අඩු කරයි.

දේශගුණික සුහුරු වාරිමාර්ග කෘෂිකර්ම ව්‍යාපෘතිය (CSIAP), එබැවින් රටේ දේශගුණික වශයෙන් වඩාත් අවදානමට ලක්විය හැකි ගොවිතැන් ප්‍රදේශවල ජීවත් වන කුඩා පරිමාණ වැව් ආශ්‍රිත ගොවි ප්‍රජාවේ කෘෂිකාර්මික ජීවනෝපාය නංවාලීම සඳහා සංවර්ධනය කෙරේ. ව්‍යාපෘති සංවර්ධන අරමුණ වන්නේ තෝරාගත් උණුසුම් ප්‍රදේශවල කුඩා වතු හිමියන්ගේ කෘෂිකාර්මික අංශයේ ඵලදායිතාව සහ දේශගුණික ඔරොත්තු දීමේ හැකියාව වැඩි දියුණු කිරීමයි. ඉහත සංවර්ධන අරමුණ සාක්ෂාත් කර ගැනීම

සඳහා, ව්‍යාපෘතිය සංරචක හතරක් යටතේ ක්‍රියාත්මක කෙරේ. ව්‍යාපෘතිය වසර පහක කාලයක් (2018 - 2025) තුළ ක්‍රියාත්මක කෙරේ.

1.2. එල්ලංගා පද්ධතිය

දේශීයව සිංහලෙන් "එල්ලන්ගාව" ලෙස හඳුන්වන කැස්කැඩ් පද්ධතිය, පුරාණ ශ්‍රී ලාංකික ජලවිදුලි ඉංජිනේරු විද්‍යාවේ ආශ්චර්යයකි. විශේෂයෙන් දිවයිනේ වියළි කලාපයේ, සහ ප්‍ර. ගණනාවක් තිස්සේ කෘෂිකර්මාන්තය සහ ප්‍රජාවන් තිරසාරව පවත්වා ගෙන ගිය නවීන හා තිරසාර වාරිමාර්ග ජාලයක් නියෝජනය කරයි. එය පුරාණ ශ්‍රී ලාංකික ශිෂ්ටාචාරයන් සතුව තිබූ ජල කළමනාකරණය සහ පාරිසරික සමතුලිතතාවය පිළිබඳ ගැඹුරු අවබෝධයට සාක්ෂියකි.

මෙම පද්ධතිය ජල කළමනාකරණය සඳහා නවීන ප්‍රවේශයක් නියෝජනය කරන අතර, පුරාණ ශ්‍රී ලාංකික ශිෂ්ටාචාරවල කැපී පෙනෙන පාරිසරික දැනුම සහ ඉංජිනේරු කුසලතාව පෙන්නුම් කරයි. එහි හරය තුළ, එල්ලංගා පද්ධතිය යනු අන්තර් සම්බන්ධිත වාරිමාර්ග ටැංකි හෝ ජලාශ ජාලයක් වන අතර, ක්ෂුද්‍ර ජල පෝෂක ප්‍රදේශයක් වන කුඩා ජල පෝෂක ප්‍රදේශයක් තුළ උපායමාර්ගිකව සකස් කර ඇත. මෙම ටැංකි භූ දර්ශනයේ ස්වාභාවික ජලාපවහන රටා දිගේ කඳුරැළි අනුපිළිවෙලක ස්ථානගත කර ඇති අතර, වැසි ජලය සහ මතුපිට ගලායාම අනුක්‍රමිකව අල්ලා ගැනීම, ගබඩා කිරීම සහ ප්‍රයෝජනයට ගැනීම සඳහා ඉඩ සලසයි. මෙම සැකැස්ම ඉහළ ටැංකිවල සිට පහළ ටැංකි දක්වා ජලය නාලිකා සහ වාන් මාර්ග ජාලයක් හරහා කාර්යක්ෂමව ගලා යාම සහතික කරයි, නාස්තිය අවම කිරීම සහ ජල ලබා ගැනීමේ හැකියාව උපරිම කරයි, විශේෂයෙන් වියළි කාලවලදී. මෙම ටැංකිවල අවකාශීය සැකැස්ම, ජල ගබඩා ධාරිතාව ප්‍රශස්ත කිරීම සහ වාෂ්පීකරණ පාඩු අවම කිරීම සඳහා ඉතා සුක්ෂ්ම ලෙස සැලසුම් කර ඇති අතර, බොහෝ විට ස්වභාවික අවපාත හෝ නිම්න ඔවුන්ගේ වාසියට යොදා ගනී.

එල්ලංගා පද්ධතියේ කාර්යයන් සරල ජල ගබඩා කිරීමෙන් ඔබ්බට විහිදේ. එය ජල ප්‍රවාහය නියාමනය කිරීම, අධික වර්ෂාපතනය අතරතුර ගංවතුර සහ නියඟ කාලවලදී ජල හිඟය වැළැක්වීම සඳහා තීරණාත්මක කාර්යභාරයක් ඉටු කරයි. වැව් අවසාදිත උගුල් ලෙසද ක්‍රියා කරයි, පාංශු බාදනය වැළැක්වීම සහ කෘෂිකාර්මික ඉඩම්වල සාරවත් බව පවත්වා ගැනීම, වියළි කලාපයේ විශේෂයෙන් වැදගත් වන පාංශු බාදනය සැලකිය යුතු අභියෝගයකි. තවද, මෙම ටැංකි භූගත ජලය නැවත පිරවීමට, ජලධාර නැවත පිරවීමට සහ අනාගත පරම්පරාවන් සඳහා තිරසාර ජල සැපයුමක් සහතික කිරීමට දායක වන අතර විවිධ ජලජ සහ භූමිෂ්ඨ විශේෂ සඳහා වාසස්ථාන ලබා දීමෙන් පොහොසත් ජෛව විවිධත්වයකට සහාය වේ. එල්ලංගා පද්ධතිය හරහා ජලය ගමන් කරන විට සිදුවන ස්වාභාවික පෙරීමේ ක්‍රියාවලිය ජලයේ ගුණාත්මකභාවය වැඩි දියුණු කරයි. පහළ පරිසර පද්ධති සහ කෘෂිකාර්මික ඉඩම් සඳහා ප්‍රතිලාභ ලබා දෙයි. එහි පාරිසරික හා ජල විද්‍යාත්මක වැදගත්කමෙන් ඔබ්බට, එල්ලංගා පද්ධතියට ගැඹුරු සමාජීය හා සංස්කෘතික වැදගත්කමක් ඇති අතර, ප්‍රජා සහයෝගීතාව, සාම්ප්‍රදායික දැනුම හුවමාරුව සහ භූමිය සමඟ සම්බන්ධතාවය පිළිබඳ ශක්තිමත් හැඟීමක් ඇති කරයි. පද්ධතියේ

නඩත්තුව සහ කළමනාකරණය සමඟ සම්බන්ධ සාම්ප්‍රදායික පිළිවෙත් සහ චාරිත්‍ර එහි සංස්කෘතික වටිනාකම තවදුරටත් අවධාරණය කරයි. එක්සත් ජාතීන්ගේ ආහාර හා කෘෂිකාර්ම සංවිධානය (FAO) විසින් ගෝලීය වශයෙන් වැදගත් කෘෂිකාර්මික උරුම පද්ධතියක් (GIAHS) ලෙස පිළිගෙන ඇති එල්ලන්ගාව, පරම්පරා ගණනාවක් පුරා පැවත එන තිරසාර කෘෂිකාර්මික පිළිවෙත් සඳහා සාක්ෂියක් ලෙස පවතී.

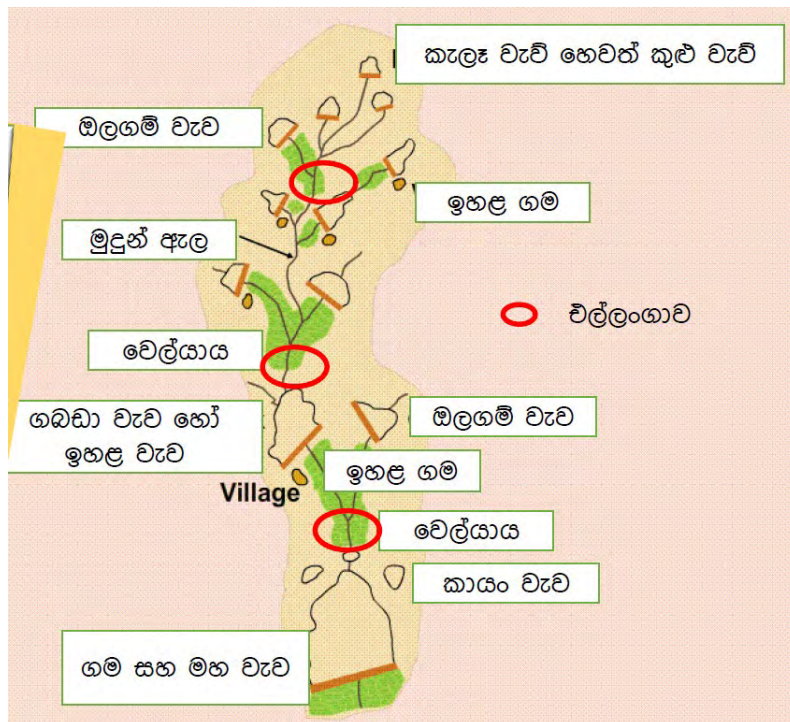

Figure 1 : Typical Characteristics of the Cascade System.

1.3. ශ්‍රී ලංකාවේ එල්ලංගා පද්ධතිය සඳහා නූතන අභියෝගකරුවන්

නූතන යුගයේ එල්ලංගා පද්ධතිය බොහෝ අභියෝගවලට මුහුණ දෙයි. වර්ෂාපතන රටා වල වැඩිවන විචල්‍යතාවය සහ නිතර නිතර සිදුවන නියඟ සමඟ දේශගුණික විපර්යාස, පද්ධතියේ ක්‍රියාකාරීත්වයට සැලකිය යුතු තර්ජනයක් එල්ල කරයි. නාගරීකරණය සහ යටිතල පහසුකම් සංවර්ධනය වැනි නවීන සංවර්ධන පීඩන, පද්ධතියට ආක්‍රමණය කරමින්, එහි අඛණ්ඩතාවයට තර්ජනය කරයි. එල්ලංගා ජාලය තුළ ඇති බොහෝ වැව් ඒවායේ අඛණ්ඩ ක්‍රියාකාරීත්වය සහතික කිරීම සඳහා නඩත්තු කිරීම සහ පුනරුත්ථාපනය කිරීම අවශ්‍ය වන අතර, ප්‍රජා සහභාගීත්වය සහ රජයේ සහාය යන දෙකම අවශ්‍ය වේ. පද්ධතියට අදාළ සාම්ප්‍රදායික දැනුම අනාගත පරම්පරාවන්ට මාරු කිරීම සහතික කිරීම එහි දිගුකාලීන තිරසාරභාවය සඳහා ද ඉතා වැදගත් වේ. එබැවින්, එල්ලංගා පද්ධතිය පුළුල් ජල සම්පත්

කළමනාකරණ උපාය මාර්ගවලට ඒකාබද්ධ කිරීම එහි අනාගතය ආරක්ෂා කිරීම සඳහා අත්‍යවශ්‍ය වේ. නිගමනයක් ලෙස, එල්ංන්ගාව යනු ශ්‍රී ලංකාවේ ප්‍රජාවන් සහ පරිසර පද්ධති සියවස් ගණනාවක් තිස්සේ තිරසාර කර ඇති වැදගත් සංස්කෘතික හා පාරිසරික උරුමයකි. එහි වටිනාකම හඳුනා ගැනීම සහ එහි සංරක්ෂණය සහ අඛණ්ඩ ක්‍රියාකාරිත්වය සහතික කිරීමට පියවර ගැනීම, සමකාලීන අභියෝගවලට මුහුණ දීම සඳහා අතීතයේ ප්‍රඥාවෙන් ඉගෙන ගැනීම, වඩාත් තිරසාර අනාගතයක් ගොඩනැගීම සඳහා අත්‍යවශ්‍ය වේ.

රූපය 2: පහත වැව,කට්ටකඩුව ප්‍රදේශයේ සහ වැව් බැම්මේ රූපය.1.4. එල්ලංගා කළමනාකරණ කමිටුවක/ එල්ලංගා කළමනාකරණ කමිටුවක අවශ්‍යතාවය.

ශ්‍රී ලංකාවේ පුරාණ හා වැදගත් වාරිමාර්ග ජාලයක් වන එල්ලංගා පද්ධතිය (එල්ංගාවා), දේශගුණික විපර්යාස, නවීන සංවර්ධනය සහ සාම්ප්‍රදායික කළමනාකරණ පිළිවෙත් ක්‍රමයෙන් බාදනය වීමෙන් වැඩිවන පීඩනයන්ට මුහුණ දෙයි. එහි අඛණ්ඩ ක්‍රියාකාරිත්වය සහ තිරසාරභාවය සහතික කිරීම සඳහා, කැපවූ එල්ලංගා කළමනාකරණ කමිටුවක් (CMC) හෝ එල්ලංගා කළමනාකරණ කමිටුවක් පිහිටුවීම ප්‍රයෝජනවත් පමණක් නොව, අත්‍යවශ්‍ය වේ. මෙම කමිටුව මෙම අගනා පද්ධති සංරක්ෂණය හා ප්‍රතිසංස්කරණය සඳහා උත්සාහයන් සම්බන්ධීකරණය කිරීම, ප්‍රජා සහභාගීත්වය පෝෂණය කිරීම සහ ඵලදායී කළමනාකරණ උපාය මාර්ග ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා තීරණාත්මක වේදිකාවක් ලෙස සේවය කරනු ඇත. පහත සඳහන් පරිදි,

A. නූතන යුගයේ අභියෝගවලට මුහුණ දීම:

a. දේශගුණික විපර්යාසවලට ඔරොත්තු දීමේ හැකියාව:

- වර්ෂාපතන රටා වල වැඩිවන විචල්‍යතාවය සහ නියඟයේ වැඩිවන වාර ගණන සඳහා ක්‍රියාකාරී සහ අනුවර්තන කළමනාකරණ උපාය මාර්ග අවශ්‍ය වේ.
- වැඩිදියුණු කළ ජල ගබඩා කිරීම සහ බෙදා හැරීමේ ශීල්පීය ක්‍රම වැනි දේශගුණික විපර්යාස බලපෑම් වලට එල්ලංගා පද්ධතියේ ඔරොත්තු දීමේ හැකියාව වැඩි දියුණු කිරීම සඳහා කැපවූ කමිටුවකට පියවර සංවර්ධනය කර ක්‍රියාත්මක කළ හැකිය.

b. සංවර්ධන පීඩන අවම කිරීම:

- නාගරීකකරණය, යටිතල පහසුකම් සංවර්ධනය සහ ඉඩම් භාවිතයේ වෙනස්වීම් එල්ලංගා පද්ධතියේ අඛණ්ඩතාවයට තර්ජනයක් වේ.
- කළමනාකරණ කමිටුවකට පද්ධතිය වෙනුවෙන් පෙනී සිටින්නෙකු ලෙස ක්‍රියා කළ හැකි අතර, සංවර්ධන ව්‍යාපෘති සෘණාත්මක බලපෑම් අවම කරන ආකාරයෙන් සැලසුම් කර ක්‍රියාත්මක කරන බව සහතික කරයි.

C. භායනය වූ යටිතල පහසුකම් ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීම:

- එල්ලංගා පද්ධතිය තුළ ඇති බොහෝ වැව් සහ වාරිමාර්ග මාර්ග සඳහා හදිසි නඩත්තු කිරීම සහ පුනරුත්ථාපනය කිරීම අවශ්‍ය වේ.
- කමිටුවකට මෙම උත්සාහයන් සම්බන්ධීකරණය කළ හැකි අතර, පිරිහුණු යටිතල පහසුකම්වල ක්‍රියාකාරිත්වය යථා තත්ත්වයට පත් කිරීම සඳහා සම්පත් සහ විශේෂඥතාව බලමුදු ගැන්විය හැකිය.

B. ප්‍රජා සහභාගීත්වය සහ බලගැන්වීම පෝෂණය කිරීම:

a. සාම්ප්‍රදායික දැනුම සංරක්ෂණය:

- පරම්පරා ගණනාවක් පුරා පැවත එන සාම්ප්‍රදායික පාරිසරික දැනුම තුළ කඳුරැල්ල පද්ධතිය ගැඹුරින් මුල් බැස ඇත.
- මෙම දැනුම තරුණ පරම්පරාවන්ට මාරු කිරීම සඳහා වේදිකාවක් සැපයිය හැකි අතර, එහි සංරක්ෂණය සහ යෙදුම සහතික කරයි.

b. ප්‍රජා හිමිකාරිත්වය සහ වගකීම:

- එල්ලංගා පද්ධතියේ එලදායී කළමනාකරණය සඳහා ප්‍රාදේශීය ප්‍රජාවන්ගේ ක්‍රියාකාරී සහභාගීත්වය සහ හිමිකාරිත්වය අවශ්‍ය වේ.
- ප්‍රජාවන්ට තම දේශීය එල්ලංගා පද්ධති කළමනාකරණය සඳහා වගකීම භාර ගැනීමට කමිටුවකට බලය ලබා දිය හැකි අතර, භාරකාරත්වය පිළිබඳ හැඟීමක් ඇති කරයි.

C. ගැටුම් නිරාකරණය සහ සහයෝගීතාවය:

- ප්‍රජාවන් තුළ සහ ඒවා අතර ජල සම්පත් පිළිබඳ ගැටුම් ඇති විය හැක.
- කළමනාකරණ කමිටුවකට ගැටුම් නිරාකරණය සඳහා සංසඳයක් සැපයිය හැකි අතර පාර්ශ්වකරුවන් අතර සහයෝගීතාව ප්‍රවර්ධනය කළ හැකිය.

C. එල්ලාගී කළමනාකරණ උපාය මාර්ග ක්‍රියාත්මක කිරීම:

a. ඒකාබද්ධ ජල සම්පත් කළමනාකරණය:

- එල්ලාගා පද්ධතිය කලාපීය සහ ජාතික මට්ටමින් පුළුල් ජල සම්පත් කළමනාකරණ උපාය මාර්ගවලට ඒකාබද්ධ කළ යුතුය.
- පද්ධතිය මෙම උපාය මාර්ගවලට නිසි ලෙස ඒකාබද්ධ කර ඇති බව සහතික කිරීම සඳහා කමිටුවකට රජයේ ආයතන සහ අනෙකුත් පාර්ශ්වකරුවන් සමඟ කටයුතු කළ හැකිය.

b. අධීක්ෂණය සහ ඇගයීම:

- එල්ලාගා පද්ධතියේ සෞඛ්‍යය හා ක්‍රියාකාරීත්වය තක්සේරු කිරීම සඳහා නිතිපතා අධීක්ෂණය සහ ඇගයීම අත්‍යවශ්‍ය වේ.
- කමිටුවකට අධීක්ෂණ වැඩසටහන් ස්ථාපිත කළ හැකි අතර කළමනාකරණ තීරණ දැනුම් දීම සඳහා දත්ත භාවිතා කළ හැකිය.

C. තිරසාර කෘෂිකාර්මික පිළිවෙත්:

- එල්ලාගා පද්ධතිය කෘෂිකාර්මික පිළිවෙත් සමඟ සම්පව සම්බන්ධ වේ.
- පාරිසරික බලපෑම් අවම කරන සහ පද්ධතියේ ඔරොත්තු දීමේ හැකියාව වැඩි දියුණු කරන තිරසාර කෘෂිකාර්මික පිළිවෙත් ප්‍රවර්ධනය කිරීමට කළමනාකරණ කමිටුවකට හැකිය.

d. අරමුදල් රැස් කිරීම සහ සම්පත් බලමුලු ගැන්වීම:

- එල්ලාගා පද්ධතිය නඩත්තු කිරීම සහ ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීම සඳහා අරමුදල් අවශ්‍ය වේ. අරමුදල් සහ අනෙකුත් අවශ්‍ය සම්පත් සෙවීම සඳහා කමිටුවක් නිර්මාණය කළ හැකිය.

D. කමිටු ව්‍යුහය සහ කාර්යයන්:

- අ. නියෝජනය:

කමිටුවට ප්‍රාදේශීය ප්‍රජාවන්, රාජ්‍ය ආයතන, පර්යේෂණ ආයතන සහ රාජ්‍ය නොවන සංවිධානවල නියෝජිතයින් ඇතුළත් විය යුතුය.

- ආ. කාර්යයන්:

කළමනාකරණ සැලසුම් සංවර්ධනය කර ක්‍රියාත්මක කරන්න.

නඩත්තු සහ පුනරුත්ථාපන කටයුතු සම්බන්ධීකරණය කරන්න.

ජල සම්පත් සහ පරිසර පද්ධති සෞඛ්‍යය නිරීක්ෂණය කරන්න.

තිරසාර කෘෂිකාර්මික පිළිවෙත් ප්‍රවර්ධනය කරන්න.

ජනතාව දැනුවත් කිරීම සහ දැනුවත් කිරීම.

අරමුදල් සොයා කළමනාකරණය කරන්න.

1.5. එල්ලංගා කළමනාකරණ කමිටුවක් පිහිටුවීම

එල්ලංගාවෙහි දිගුකාලීන තිරසාරභාවය සහතික කිරීම සඳහා එල්ලංගා කළමනාකරණ කමිටුවක් (CMC) පිහිටුවීම තීරණාත්මක පියවරකි. මෙම කමිටුව ප්‍රජාවන්, රාජ්‍ය ආයතන සහ අනෙකුත් පාර්ශ්වකරුවන් අතර අත්‍යවශ්‍ය සම්බන්ධකයක් ලෙස ක්‍රියා කරනු ඇති අතර, මෙම අගනා සංස්කෘතික හා පාරිසරික උරුමය එලදායී ලෙස කළමනාකරණය කිරීමට සහ සංරක්ෂණය කිරීමට හැකි වේ. ප්‍රජාවන් බලගැන්වීමෙන්, සහයෝගීතාවය පෝෂණය කිරීමෙන් සහ හොඳ කළමනාකරණ උපාය මාර්ග ක්‍රියාත්මක කිරීමෙන්, එල්ලංගා පද්ධතිය අත්‍යවශ්‍ය පරිසර පද්ධති සේවා සැපයීම සහ ඉදිරි පරම්පරාවන් සඳහා තිරසාර ජීවනෝපායන් සඳහා සහාය වීම සහතික කිරීමට කමිටුවට උපකාරී විය හැකිය.

තිරසාර ජල සම්පත් කළමනාකරණයේ ඔවුන්ගේ වැදගත් කාර්යභාරය හඳුනා ගනිමින්, එල්ලංගා කළමනාකරණ කමිටු සඳහා නීතිමය රාමුවක් සැපයීම සඳහා දැනට කටයුතු සිදුවෙමින් පවතී. ආරම්භයක් ලෙස, පහත සඳහන් පරිදි මූලික පියවර කිහිපයක් ආරම්භ කර ඇත. මෙම ක්‍රියාවලියට කමිටුවේ ව්‍යුහය, වගකීම් සහ අධිකාරිය ගෙනහැර දක්වන පුළුල් නීති කෙටුම්පත් කිරීම ඇතුළත් වේ. රාමුව ශක්තිමත් සහ ඇතුළත් බව සහතික කිරීම සඳහා නීති විශේෂඥයින්, පාරිසරික ආයතන සහ ප්‍රජා නියෝජිතයින් සමඟ උපදේශන පවත්වනු ලැබේ. තවද, හොඳම භාවිතයන් සංවර්ධනය කිරීම සඳහා අනෙකුත් කලාපවලින් ප්‍රජා පාදක ජල කළමනාකරණයේ සාර්ථක ආකෘති පිළිබඳ පර්යේෂණ සිදු කරනු ලැබේ. මෙම නීතිමය රාමුව මගින් මෙම කමිටු බලගැන්වීම අරමුණු කර ගෙන ඇති අතර, එමඟින් එල්ලංගා පද්ධති මුහුණ දෙන අභියෝගවලට එලදායී ලෙස මුහුණ දීමට සහ ඒවායේ දිගුකාලීන ශක්‍යතාව සහතික කිරීමට ඔවුන්ට හැකි වේ.

ගොවිජන සංවර්ධන දෙපාර්තමේන්තුව විසින් නිකුත් කරන ලද අංක 06/2023 චක්‍රලේඛය (ඇමුණුම 01) අනුව, එල්ලංගා කළමනාකරණ කමිටු (CMC) 53 ක් පිහිටුවීමට තීරණය කර ඇත. පරිපාලන දිස්ත්‍රික්ක 11 ක් නියෝජනය කරන දිස්ත්‍රික් කෘෂිකර්ම කමිටු විසින් ද මෙම තීරණයට සහාය දක්වන ලදී.

එල්ලංගාව වාරිමාර්ග පද්ධතිවල තිරසාර කළමනාකරණය සඳහා වැදගත් වන එල්ලංගා කළමනාකරණ කමිටුව, විවිධාකාර පාර්ශ්වකරුවන් පිරිසක් සමඟ සහයෝගයෙන් කටයුතු කරන අතර, ඒ සෑම එකක්ම අද්විතීය විශේෂඥතාව සහ ඉදිරිදර්ශන සඳහා දායක වේ. ජල කළමනාකරණය පිළිබඳ සාම්ප්‍රදායික දැනුම තුළ ගැඹුරින් මුල් බැසගත් දේශීය ගොවි සංවිධාන, එල්ලංගා පද්ධති තුළ ඇති ප්‍රායෝගික අභියෝග සහ අවස්ථා පිළිබඳ අවබෝධයක් ලබා දීමේදී තීරණාත්මක වේ. ගොවිජන සංවර්ධන දෙපාර්තමේන්තුව සහ වාරිමාර්ග දෙපාර්තමේන්තුව ඇතුළු රජයේ ආයතන, තාක්ෂණික මග පෙන්වීම, නියාමන අධීක්ෂණය සහ මූල්‍ය සහාය ලබා දීමේදී වැදගත් කාර්යභාරයක් ඉටු කරයි. පාරිසරික සංවිධාන පෞච්චික විවිධත්ව සංරක්ෂණය සහ පරිසර පද්ධති කළමනාකරණය පිළිබඳ විශේෂිත දැනුමක් ලබා දෙන අතර, කමිටුවේ ක්‍රියාමාර්ග පාරිසරික තිරසාරභාවය සමඟ සමපාත වන බව සහතික කරයි. පර්යේෂණ ආයතන සහ විශ්ව විද්‍යාල විද්‍යාත්මක දත්ත සහ විශ්ලේෂණයන් ඉදිරිපත් කරයි. සාක්ෂි මත පදනම් වූ තීරණ ගැනීම දැනුම් දෙයි. රාජ්‍ය නොවන සංවිධාන (රාජ්‍ය නොවන සංවිධාන) බොහෝ විට ප්‍රජා සහභාගීත්වය සහ ධාරිතා ගොඩනැගීමට පහසුකම් සපයයි. දේශීය පදිංචිකරුවන්ට කළමනාකරණ ක්‍රියාවලියට ක්‍රියාකාරීව සහභාගී වීමට බලගන්වයි. තවද, ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාල වැනි ප්‍රාදේශීය පරිපාලන ආයතනවල නියෝජිතයින් කමිටුවේ ක්‍රියාකාරකම් කලාපීය සංවර්ධන සැලසුම්වලට ඒකාබද්ධ කර ඇති බව සහතික කරයි. මෙම පාර්ශ්වකරුවන් අතර පෝෂණය වන සහයෝගීතා ආත්මය, කෘෂිකාර්මික අවශ්‍යතා, පාරිසරික ආරක්ෂාව සහ ප්‍රජා යහපැවැත්ම සමතුලිත කරන සමස්ත ප්‍රවේශයකට ඉඩ සලසන, කැස්කැඩ් පද්ධතිවල එලදායී කළමනාකරණය සඳහා අත්‍යවශ්‍ය වේ. මෙම බහුවිධ මැදිහත්වීම් මගින් කමිටුවේ තීරණ විවිධ දෘෂ්ටිකෝණ මගින් දැනුම් දෙනු ලබන අතර, එමගින් වඩාත් තිරසාර හා සාධාරණ ප්‍රතිඵල ලබා ගත හැකිය.

එල්ලංගා කළමනාකරණ කමිටුව සඳහා පාර්ශ්වකරුවන්ගේ සහභාගීත්වය

රූපය 3: එල්ලංගා කළමනාකරණ කමිටුව සඳහා පාර්ශ්වකරුවන්ගේ සහභාගීත්වය පිළිබඳ සටහන.

1.6. එල්ලංගා පැතිකඩ සකස් කිරීමේ අවශ්‍යතාවය

පුළුල් එල්ලංගා (එල්ලංගාව) පැතිකඩ සකස් කිරීමේ හදිසි අවශ්‍යතාවය පැන නගින්නේ මෙම පුරාණ වාරිමාර්ග පද්ධති ශ්‍රී ලංකාවේ පාරිසරික හා සමාජ-ආර්ථික භූ දර්ශනය තුළ ඉටු කරන තීරණාත්මක කාර්යභාරයෙනි. එලදායි කළමනාකරණය සහ සංරක්ෂණය සඳහා එක් එක් එල්ලංගාවෙහි ඓතිහාසික, ජල විද්‍යාත්මක, පාරිසරික සහ සමාජ-සංස්කෘතික අංශ ඇතුළත් සවිස්තරාත්මක පැතිකඩක් අත්‍යවශ්‍ය වේ. එහි වැඩි ජාලය, ජල ප්‍රවාහ රටා, ජෛව විවිධත්වය සහ ප්‍රජා යැපීම් ඇතුළුව එක් එක් එල්ලන්ගාවෙහි නිශ්චිත ලක්ෂණ පිළිබඳ ගැඹුරු අවබෝධයකින් තොරව, නඩත්තු කිරීම, ප්‍රතිසංස්කරණය සහ දේශගුණික විපර්යාස අනුවර්තනය සඳහා ඉලක්කගත මැදිහත්වීම් සංවර්ධනය කිරීම කළ නොහැකිය. හොඳින් ගොඩනගන ලද පැතිකඩක් තිරසාර කළමනාකරණ උපාය මාර්ග සැලසුම් කිරීම සහ ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා පදනම් ලේඛනයක් ලෙස සේවය කරයි. දේශීය ප්‍රජාවන්, රජයේ ආයතන සහ පර්යේෂණ ආයතන විසින් දැනුවත් තීරණ ගැනීම පහසු කරයි. තවද, මෙම පද්ධතිවල වැදගත්කම පිළිබඳ දැනුවත්භාවය වැඩි කිරීම, සංරක්ෂණ ප්‍රයත්න සඳහා අරමුදල් ආකර්ෂණය කර ගැනීම සහ එල්ලංගාව හා සම්බන්ධ වටිනා සාම්ප්‍රදායික දැනුම සංරක්ෂණය කිරීම සහතික කිරීම සඳහා මෙම

පැතිකඩ අත්‍යවශ්‍ය වේ. එක් එක් ඵල්ලංගාව මුහුණ දෙන අද්විතීය ලක්ෂණ සහ අභියෝග ලේඛනගත කිරීමෙන්, ශ්‍රී ලංකාවේ උරුමයේ මෙම වැදගත් අංග වඩා හොඳින් ආරක්ෂා කර පුනර්ජීවනය කළ හැකි අතර වර්තමාන සහ අනාගත පරම්පරාවන්ගේ යහපැවැත්ම සඳහා ඒවායේ අඛණ්ඩ දායකත්වය සහතික කළ හැකිය.

1.7. ඵල්ලංගා පැතිකඩ සහ ඵල්ලංගා කළමනාකරණ සැලැස්ම සකස් කිරීමේ වැදගත්කම

මෙම පුරාණ ශ්‍රී ලාංකික වාරිමාර්ග පද්ධතිවල තිරසාර සංරක්ෂණය සහ පුනර්ජීවනය සඳහා මූලික ඵල්ලංගා කළමනාකරණ සැලැස්මක් සමඟ ඒකාබද්ධ වූ පුළුල් කැස්කැඩ් (ඵල්ලංගාව) පැතිකඩක් (CP) සකස් කිරීම අතිශයින් වැදගත් වේ. සවිස්තරාත්මක ඵල්ලංගා පැතිකඩක් මගින් එක් එක් ඵල්ලංගාවෙහි අද්විතීය ලක්ෂණ පිළිබඳ තීරණාත්මක මූලික අවබෝධයක් ලබා දෙන අතර, එහි ජල විද්‍යාත්මක කාර්යයන්, පාරිසරික විවිධත්වය, සමාජ-සංස්කෘතික වැදගත්කම සහ යටිතල පහසුකම්වල වත්මන් තත්ත්වය ඇතුළත් වේ. මෙම පැතිකඩ දැනුවත් තීරණ ගැනීම සඳහා වැදගත් මෙවලමක් ලෙස සේවය කරයි, පාර්ශවකරුවන්ට නිශ්චිත අභියෝග හඳුනා ගැනීමට, මැදිහත්වීම්වලට ප්‍රමුඛත්වය දීමට සහ ගැලපෙන කළමනාකරණ උපාය මාර්ග සංවර්ධනය කිරීමට හැකියාව ලබා දෙයි. ඒ සමඟම, මූලික ඵල්ලංගා/කැස්කැඩ් කළමනාකරණ සැලැස්මක් (CMP) මෙම පද්ධතිවල ඵලදායී භාරකාරත්වය සඳහා අවශ්‍ය මූලික මූලධර්ම සහ ක්‍රියාමාර්ග ගෙනහැර දක්වයි. මෙම සැලැස්ම රාජ්‍ය ආයතන, රාජ්‍ය නොවන සංවිධාන සහ ප්‍රදේශවාසීන් අතර ප්‍රජා සහභාගීත්වය, සම්පත් වෙන් කිරීම සහ සහයෝගී උත්සාහයන් සඳහා රාමුවක් ස්ථාපිත කරයි. එය ජල සම්පත් කළමනාකරණය, යටිතල පහසුකම් නඩත්තුව, ජෛව විවිධත්ව සංරක්ෂණය (BC) සහ සාම්ප්‍රදායික දැනුම ඒකාබද්ධ කිරීම වැනි තීරණාත්මක අංශ ආමන්ත්‍රණය කරයි. ඵල්ලංගා පැතිකඩෙහි සවිස්තරාත්මක අවබෝධය කළමනාකරණ සැලැස්මේ උපායමාර්ගික මග පෙන්වීම සමඟ ඒකාබද්ධ කිරීමෙන්, මෙම අගනා පද්ධතිවල දිගුකාලීන තිරසාරභාවය සඳහා ශක්තිමත් පදනමක් අපි නිර්මාණය කරමු. පාරිසරික සමතුලිතතාවය, කෘෂිකාර්මික ඵලදායීතාව සහ ශ්‍රී ලංකාවේ සංස්කෘතික උරුමය සඳහා ඒවායේ අඛණ්ඩ දායකත්වය සහතික කරමු.

1.8. ඵල්ලංගාව පැතිකඩ සහ ඵල්ලංගාව කළමනාකරණ මූලික සැලැස්ම සකස් කිරීමේ අරමුණෙහි අරමුණු

පුළුල් ඵල්ලංගා පැතිකඩක් සහ පදනම් ඵල්ලංගාව කළමනාකරණ මූලික සැලැස්මක් සකස් කිරීමේ මූලික අරමුණ වන්නේ ශ්‍රී ලංකාවේ මෙම වැදගත් පුරාණ වාරිමාර්ග පද්ධතිවල තිරසාර සංරක්ෂණය, පුනර්ජීවනය සහ ඵලදායී කළමනාකරණය සඳහා ශක්තිමත් රාමුවක් ස්ථාපිත කිරීමයි. ඵල්ලංගාව පැතිකඩෙහි අරමුණ වන්නේ එක් එක් ඵල්ලංගාවෙහි අද්විතීය ජල විද්‍යාත්මක, පාරිසරික, සමාජ-සංස්කෘතික සහ යටිතල පහසුකම් ලක්ෂණ ඉතා සුක්ෂ්ම ලෙස ලේඛනගත කිරීම, දැනුවත් තීරණ ගැනීම සඳහා සවිස්තරාත්මක පදනමක් සැපයීමයි. මෙම ලියකියවිලි මගින් පාර්ශවකරුවන්ට පද්ධතිවල වත්මන් තත්ත්වය නිවැරදිව තක්සේරු කිරීමට, නිශ්චිත අභියෝග හඳුනා ගැනීමට සහ ඵල්ලංගාව සහ

එහි අවට පරිසරය අතර සංකීර්ණ අන්තර්ක්‍රියා තේරුම් ගැනීමට හැකියාව ලැබේ. ඒ සමඟම, එල්ලංගා කළමනාකරණ මූලික සැලැස්ම මෙම පද්ධතිවල ක්‍රියාකාරී භාරකාරත්වය, ප්‍රජා සහභාගීත්වය ප්‍රවර්ධනය කිරීම, විවිධ කොටස්කරුවන් අතර සහයෝගීතාවය වර්ධනය කිරීම සහ එල්ලංගාවෙහි දිගුකාලීන ශක්‍යතාව සහතික කිරීම සඳහා උපායමාර්ගික මාර්ග සිතියමක් සංවර්ධනය කිරීමට උත්සාහ කරයි. ජල සම්පත් කළමනාකරණය, යටිතල පහසුකම් නඩත්තුව, ජෛව විවිධත්වය සංරක්ෂණය සහ සාම්ප්‍රදායික පාරිසරික දැනුම ඒකාබද්ධ කිරීම සඳහා පැහැදිලි මාර්ගෝපදේශ ස්ථාපිත කිරීම මෙම සැලැස්මේ අරමුණ වන අතර, අවසානයේ මෙම අගනා පද්ධති පාරිසරික සමතුලිතතාවයට, කෘෂිකාර්මික ඵලදායීතාවයට සහ ඉදිරි පරම්පරාවන් සඳහා ශ්‍රී ලංකාවේ සංස්කෘතික උරුමයට අඛණ්ඩව දායක වන බව සහතික කරයි.

පුළුල් කැස්කැඩ් (එල්ලංගාව) පැතිකඩක් සහ පදනම් එල්ලංගා කළමනාකරණ මූලික සැලැස්මක් සකස් කිරීමේ අරමුණු බහුකාර්ය වන අතර, මෙම පුරාණ වාරිමාර්ග පද්ධති සංරක්ෂණය හා පුනර්ජීවනය සඳහා තිරසාර සහ සහභාගීත්ව රාමුවක් ස්ථාපිත කිරීම අරමුණු කරයි. පළමුව, එල්ලංගාව පැතිකඩ එක් එක් එල්ලංගාවෙහි ජල විද්‍යාත්මක, පාරිසරික, සමාජ-සංස්කෘතික සහ යටිතල පහසුකම් ලක්ෂණ ඉතා සුක්ෂ්ම ලෙස ලේඛනගත කිරීමට උත්සාහ කරයි. මෙම සවිස්තරාත්මක ලියකියවිලි සේවය කරන්නේ:

(අ). මූලික රේඛාවක් ස්ථාපිත කරන්න: එක් එක් එල්ලංගාවාහි වත්මන් තත්ත්වය පිළිබඳ පැහැදිලි අවබෝධයක් ලබා දීම, එහි ජල ගබඩා ධාරිතාව, ජෛව විවිධත්වය සහ ප්‍රජා යැපීම් ඇතුළුව.

(ආ). අභියෝග හඳුනා ගන්න: යටිතල පහසුකම් භායනය, ජල හිඟය සහ ජෛව විවිධත්වය අහිමි වීම වැනි නිශ්චිත ගැටළු නිශ්චිතව දක්වන්න.

(ඇ). තීරණ ගැනීම දැනුම් දෙන්න: ඉලක්කගත කළමනාකරණ උපාය මාර්ග සංවර්ධනය කිරීම සඳහා මඟ පෙන්වීම සඳහා දත්ත මත පදනම් වූ අවබෝධයක් ලබා දෙන්න.

දෙවනුව, එල්ලංගා කළමනාකරණ මූලික සැලැස්ම අරමුණු කරන්නේ:

(D). ප්‍රජා සහභාගීත්වය ප්‍රවර්ධනය කිරීම: ඔවුන්ගේ එල්ලංගාව කළමනාකරණය සහ ප්‍රතිසංස්කරණය සඳහා ක්‍රියාකාරීව සහභාගී වීමට ප්‍රාදේශීය ප්‍රජාවන්ට බලය ලබා දීම.

(E). සහයෝගීතාවය වර්ධනය කිරීම: රාජ්‍ය ආයතන, රාජ්‍ය නොවන සංවිධාන, පර්යේෂණ ආයතන සහ ප්‍රදේශවාසීන් අතර ඵලදායී සහයෝගීතාවයට පහසුකම් සැලසීම.

(F). තිරසාර උපාය මාර්ග සංවර්ධනය කිරීම: ජල සම්පත් කළමනාකරණය, යටිතල පහසුකම් නඩත්තුව, ජෛව විවිධත්ව සංරක්ෂණය සහ සාම්ප්‍රදායික දැනුම ඒකාබද්ධ කිරීම සඳහා ප්‍රායෝගික ප්‍රවේශයන් ගෙනහැර දැක්වීම.

(G). දිගුකාලීන ශක්‍යතාව සහතික කිරීම: පාරිසරික හා සමාජ-ආර්ථික අභියෝග හමුවේ එල්ලංගාවා හි අඛණ්ඩ ක්‍රියාකාරිත්වය සහ ඔරොත්තු දීමේ හැකියාව සඳහා රාමුවක් නිර්මාණය කිරීම.

(H). දැනුම හුවමාරුව ප්‍රවර්ධනය කිරීම: පැරණි පරම්පරාවල සිට තරුණ පරම්පරාවන්ට දැනුම මාරු කිරීම සඳහා වේදිකාවක් නිර්මාණය කිරීම.

අවසාන වශයෙන්, මෙම අරමුණු එල්ලංගාවා හි දිගුකාලීන තිරසාරභාවය සහතික කිරීම, එහි පාරිසරික අඛණ්ඩතාව ආරක්ෂා කිරීම, කෘෂිකාර්මික ඵලදායිතාව වැඩි දියුණු කිරීම සහ අනාගත පරම්පරාවන් සඳහා එහි වටිනා සංස්කෘතික උරුමය ආරක්ෂා කිරීම සඳහා අභිසාරී වේ.

1.1. වැල්ලවාය ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශයේ සහ එහි හඳුනාගත් වැව්වල හඳුනාගත් පවතින එල්ලංගා පද්ධති

අනු අංකය	එල්ලංගාවේ නම	හඳුනාගත් වැව ගණන	වැවේ/අමුණෙහි නම	ග්‍රාම නිලධාරී අංශය	ASC අංශය	ගංගා ද්‍රෝණිය	බණ්ඩාංක	
							N	E
1.	ඇතිලිවැව	12	තෝර ආරවැව ඇතිලිවැව	කිරිමැටියාරවැව සිරිපුරගම	තෙලුල්ල	කිරිදි ඔය	6.610351	81.112393
2.			කරමැටියවැව සිරිපුරගම	දුප්පතාගේවැව කුඩාඔය			6.655684	81.095777
3.			හල්මිල්ලවැව කුඩාඔය	මහර වැව (මහා ජපඪ්) කුඩාඔය			6.596479	81.07955
4.			වැලිආරවැව (කුඩා ජපාඪ්) කුඩාඔය	ඇතිලිවැව වැව ඇතිලිවැව			6.576086	81.098318
5.			ගල්අමුණ වැව ඇතිලිවැව	18 යාය වැව ඇතිලිවැව			6.535640	81.131348
6.			දයියාගල වැව ඇතිලිවැව	විජේ වැව ඇතිලිවැව			6.571737	81.102587
7.			තෝර අරවැව ඇතිලිවැව	කිරිමැටියාරවැව සිරිපුරගම			6.554786	81.100428
8.			කරමැටියවැව සිරිපුරගම	දුප්පතාගේවැව කුඩාඔය			6.617203	81.111802
9.			හල්මිල්ලවැව කුඩාඔය	මහර වැව (මහා ජපඪ්) කුඩාඔය			6.593518	81.109949
10.			වැලිඅරවැව (කුඩා ජපාඪ්) කුඩාඔය	ඇතිලිවැව වැව ඇතිලිවැව			6.592844	81.103829
11.	ගල්අමුණ වැව ඇතිලිවැව		18 යාය වැව ඇතිලිවැව	6.586628	81.102018			
12.	ඇතිලිවැව		දයියාගල වැව ඇතිලිවැව	තෙලුල්ල	කිරිදි ඔය	6.601585	81.091053	
13.			පාතහවැව	නෙළුවගල		ඔය	6.66289	81.128304

14.	ඩිංගිරි ආර	07	බුදුරුවගල	බුදුරුවගල	වැල්ලවාය		6.691851	81.089344
15.			බතල ආර වැව	නුගයාය			6.694763	81.109094
16.			පලුගසර අමුණ	නෙළුවගල			6.679591	81.121683
17.			කරුවලකන්ද වැව	ආආවෙලයාය			6.674869	81.097113
18.			ඩිංගිආර වැව	ආආවෙලයාය			6.665423	81.085919
19.			දඹකොටආර අමුණ	ආආවෙලයාය			6.683551	81.094969
20.	තෙලුල්ල	02	නයිගලර වැව		තෙලුල්ල	කිරිදි ඔය	6.562975	81.107167
21.			වලස්කෙම වැව	තෙලුල්ලජනපදය			6.551088	81.131343
22.			අමුණ අංක 01	තෙලුල්ලජනපදය		කිරිදි ඔය	6.651406	81.151966
23.			අමුණ අංක 02	අලුත් වැව			6.640731	81.153264
24.			අමුණ අංක 03	අලුත් වැව			6.634127	81.152919
25.			අමුණ අංක 04	අලුත් වැව			6.620942	81.156216

26.	මහ-ආර	09	අමුණ අංක 05	මහරගම	වැල්ලවාය	කිරිදි ඔය	6.604284	81.150958
27.			අමුණ අංක 06	මහරගම			6.599084	81.150432
28.			අලුත් වැව	පුඬුදවැවගම			6.651284	81.168373
29.			පුඬුද වැව	අලුත් වැව			6.64941	81.16101
30.			සෙනසුම් වැව	වරුණගම			6.747613	81.144336

වගුව 1: වැල්ලවාය ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශයේ පිහිටා ඇති හඳුනාගත් ඵල්ලංගා පද්ධති සහ වැව් ලැයිස්තුව.

1.1. CSIAP විසින් වැල්ලවාය DS ප්‍රදේශයේ එල්ලංගා පද්ධතිවල ප්‍රතිසංස්කරණය කරන ලද වැව්

සහ අමුණ පිළිබඳ විස්තර.

අනු අංක	එල්ලංගාවේ නම	වැවේ නම/අමුණෙහි නම	ග්‍රාම නිලධාරී අංශය	ASC අංශය	ගංගා ද්‍රෝණිය	පුනරුත්ථාපන තත්ත්වය
1.	ඇතිලි වැව	කෝර අරවැව	ඇතිලිවැව	තෙලුල්ල	කිරිදි ඔය	අදියර II යටතේ ක්‍රියාත්මක වන පුනරුත්ථාපන කටයුතු
2.		කිරිමැටියාරවැව	සිරිපුරගම			
3.		කරමැටියවැව	සිරිපුරගම			
4.		දුප්පතාගේ වැව	කුඩාඔය			
5.		හල්මිල්ල වැව	කුඩාඔය			
6.		මහර වැව (මහා ජපඪී)	කුඩාඔය			
7.		වැලිආර වැව (කුඩා ජපඪී)	කුඩාඔය			අදියර I යටතේ පුනරුත්ථාපනය කරන ලදී
8.		ඇතිලිවැව වැව	ඇතිලිවැව			
9.		ගල්අමුණ වැව	ඇතිලිවැව			
10.		18 යාය වැව	ඇතිලිවැව			
11.		දයිශාගල වැව	ඇතිලිවැව			
12.		විජේ ටැංකිය	ඇතිලිවැව			
13.	ඩිංගි ආර	පානහවැව	නෙළුවගල	වැල්ලවාය	කිරිදි ඔය	අදියර II යටතේ ක්‍රියාත්මක වන පුනරුත්ථාපන කටයුතු
14.		බුදුරුවගල	බුදුරුවගල			අදියර I යටතේ පුනරුත්ථාපනය කරන ලදී
15.		බතල ආර වැව	නුගයාය			
16.		පලුගසර අමුණ	නෙළුවගල			
17.		කරුවලකන්ද වැව	ආආවෙලයාය			
18.		ඩිංගිආර වැව	ආආවෙලයාය			
19.		දඹකොටආර අමුණ	ආආවෙලයාය			
20.	තෙලුල්ල	නයිගල්ආර වැව	තෙලුල්ල ජනපදය	තෙලුල්ල	කිරිදි ඔය	අදියර II යටතේ ක්‍රියාත්මක වන පුනරුත්ථාපන කටයුතු
21.		වලස්කම වැව	තෙලුල්ල ජනපදය			අදියර I යටතේ පුනරුත්ථාපනය කරන ලදී
22.	මහා-ආර	අමුණ අංක 01	අලුත් වැව	වැල්ලවාය	කිරිදි ඔය	අදියර I යටතේ පුනරුත්ථාපනය කරන ලදී
23.		අමුණ අංක 02	අලුත් වැව			
24.		අමුණ අංක 03	අලුත් වැව			
25.		අමුණ අංක 04	මහරගම			
26.		අමුණ අංක 05	මහරගම			
27.		අමුණ අංක 06	මහරගම			
28.		අලුත් වැව	පුබුදුවැවගම			
29.		පුබුදු වැව	අලුත් වැව			
30.		සෙනසුම වැව	වරුණගම			

වගුව 2: වැල්ලවාය ප්‍රාදේශීය ලේකම් ප්‍රදේශයේ කඳුරැල්ල පද්ධතිවල ප්‍රතිසංස්කරණය කරන ලද සහ පුනරුත්ථාපනය කිරීම සඳහා තෝරාගත් වැව්/අමුණු ලැයිස්තුව.

2. ඩිංගි ආර එල්ලංගාව

2.1. ඩිංගි ආර එල්ලංගා පද්ධතිය ගැන

ඩිංගි ආර එල්ලංගාව උභය පළාතේ මොනරාගල දිස්ත්‍රික්කයේ වව්ලාවය ගොවිජන සේවා මධ්‍යස්ථානයේ (ASC) ආදවෙල්යාය, නෙළුවගල සහ බුදුරුවගල ග්‍රාම නිලධාරී කොට්ඨාශ (GNDs) තුළ පිහිටා ඇත. ඩිංගි ආර එල්ලංගාව ආසන්න වශයෙන් හෙක්ටයාර 950 (කිලෝමීටර 9.5)ක භූමි ප්‍රමාණයක පැතිරී ඇති අතර, එල්ලංගාව වැව 07කින් සමන්විත වේ. මෙමගින් වැව තුනක් (03) CSIAP අදියර I යටතේ පුනරුත්ථාපනය කරන ලද අතර, ඉතිරි වැව හතර (04) CSIAP අදියර II යටතේ පුනරුත්ථාපනය සඳහා තෝරාගෙන ඇති අතර, පුනරුත්ථාපන කටයුතු දැනට සිදුවෙමින් පවතී. සියලුම වැව 07 එල්ලංගාව තුළ ජල පෝෂක ප්‍රදේශය (ඉහළට සහ පහළට) පිහිටා ඇත. මෙම වැව සඳහා හිමිකාරිත්වය සහ ක්‍රියාත්මක කිරීමේ ආයතනය මොනරාගල පළාත් වාරිමාර්ග දෙපාර්තමේන්තුව (PID) වේ.

ඩිංගි ආර එල්ලංගාව ඉහළ ගංගාවේ බුදුරුවගල වැවෙන් ආරම්භ වී අවසාන අමුණ වන පලුගස් ආර අමුණෙන් අවසන් වේ. පලුගස් ආර එල්ලංගාවෙන් අතිරික්ත ජලය අවසානයේ කිරිදි ඔය ගඟට ගලා යන අතර, එල්ලංගාව විශාල ගංගා පද්ධතියට සම්බන්ධ කරයි. රූපය 4 හි දැක්වෙන පරිදි, සිතියම වැව්වල පිහිටීම පැහැදිලිව පෙන්වුම් කරයි.

සාමාන්‍යයෙන්, ඩිංගි ආර එල්ලංගාව ප්‍රදේශයේ ඉඩම් භාවිතය ගෙවතු, ගම් ප්‍රදේශ, කෘෂිකාර්මික ඉඩම්, හේන් වගාවන්, රජයේ වනාන්තර ප්‍රදේශය, වන උද්‍යානය, ලෙස වර්ගීකරණය කළ හැකිය. පළුරු සහ සිංහාසන වනාන්තර පරිසර පද්ධති සහ ඇළ දොළ, වැව සහ අමුණ වැනි ජල කඳන්. සාමාන්‍යයෙන්, එල්ලංගා ප්‍රදේශයේ පහළ කොටස නේවාසික සහ ප්‍රජා මට්ටමේ කුඩා වාණිජ සංවර්ධනයකින් සමන්විත විසිරුණු ආකාරයේ සංවර්ධනයක් ඇත. කැස්කැඩ් පද්ධතියේ ඉහළ ජල පෝෂක ප්‍රදේශය රාජ්‍ය වනාන්තර, වන උද්‍යාන සහ පළුරු සහ කටු පරිසර පද්ධති ඇතුළත් වේ.

ඩිංගි ආරා එල්ලංගා පද්ධතියට අයත් වැව සහ අමුණ යටතේ ඇති ඉඩම්වල යල සහ මහ කන්නවල ප්‍රධාන වශයෙන් වී වගා කරන අතර අතිරේක ආහාර බෝග ද වගා කෙරේ. රටකපු, මුං ඇට, කළු ඇට, කවිසි සහ ඇඟිලි මෙතේරි වැනි බෝග වගා කෙරේ. අඹ, කෙසෙල්, පොල් සහ උක් ද වගා කෙරේ. යල සහ මහ කන්න දෙකෙහිම වගා කරන ලද මුළු භූමි ප්‍රමාණය අක්කර 400 කට වඩා වැඩි වන අතර සුළු වාරිමාර්ග ජලය සහ වැසි ජලයෙන් පෝෂණය වේ. කොස්, කපු සහ දැව ඇපල්, දොඩම්, අඹ සහ පැපොල් වැනි පලතුරු බොහෝ ගෙවතු ඉඩම්වල වගා කෙරේ.

2.2. ඩිංගි අරා එල්ලංගාවෙහි වැව් සඳහා ස්ථාන සිතියම

ඩිංගි අරා එල්ලංගාව සඳහා යාවත්කාලීන කරන ලද සහ නිවැරදි එල්ලංගා සිතියමක් දැනට නොමැත. එල්ලංගා සංක්‍රාන්ති ඇවිදීමේදී, අපගේ කණ්ඩායම එක් එක් ටැංකිය සඳහා GPS බණ්ඩාංක එකතු කරන ලදී. මෙම නිවැරදි GPS බණ්ඩාංක පසුව ඩිංගි අරා එල්ලංගා පද්ධතිය තුළ ඇති ටැංකිවල සවිස්තරාත්මක සිතියමක් නිර්මාණය කිරීමට භාවිතා කරන ලදී. මෙම බණ්ඩාංක තොරතුරු සහ ප්‍රතිඵලයක් ලෙස ලැබෙන සිතියම ඩිංගි අරා කඳුරැල්ලට අදාළ අනාගත සංවර්ධන කටයුතු සඳහා අත්‍යවශ්‍ය වේ.

රූපය 4: ඩිංගිආර එල්ලංගාවෙහි ටැංකි සඳහා ස්ථාන සිතියම

2.2. සිංහි ආර එල්ලංගා පද්ධතියේ වැව්

අනු අංකය	එල්ලංගාවේ නම	හඳුනාගත් වැව් ගණන	වැවේ නම / අමුණෙහි නම	ග්‍රාම නිලධාරී අංශය	ASC අංශය	ගංගා ද්‍රෝණිය	පුනරුත්ථාපන තත්ව	බණ්ඩාංක	
								N	E
1.	සිංහි ආර	07	පතභ ටැංකිය	නෙළුවගල	වැල්ලවාය	කිරිදි ඔය	අදියර II යටතේ ක්‍රියාත්මක වන පුනරුත්ථාපන කටයුතු	6.66289	81.128304
2.			බුදුරුවගල වැව	බුදුරුවගල				6.691851	81.089344
3.			බතල ආර වැව	නුගයාය				6.694763	81.109094
4.			පලුගසර අමුණ	නෙළුවගල				6.679591	81.121683
5.			කරුවලකන්ද වැව	ආආවෙලයාය			අදියර I යටතේ පුනරුත්ථාපන ය කරන ලදී	6.674869	81.097113
6.			සිංහිආර වැව	ආආවෙලයාය				6.665423	81.085919
7.			දඹකොටආර අමුණ	ආආවෙලයාය				6.683551	81.094969

වගුව 3: සිංහි ආර එල්ලංගාවෙහි හි හඳුනාගත් ටැංකි.

2.4. ඩිංගි ආර එල්ලංගා පද්ධතියේ තිරසාර කළමනාකරණයේ වැදගත්කම.

එල්ලංගාවේ ට්‍රාන්සෙක්ට් පා ගමන අතරතුර සහ ගම්වැසියන්ගෙන්, CCM සහ අදාළ බලධාරීන්ගෙන් රැස් කරගත් පහත තොරතුරු අතරතුර, මෙම එල්ලංගා පද්ධතිය තුළ ගැටළු කිහිපයක් අපි නිරීක්ෂණය කළෙමු. වත්මන් සංවර්ධන ක්‍රියාකාරකම්, දේශගුණික විපර්යාස සහ අනෙකුත් මානව-ප්‍රේරිත ගැටළු හේතුවෙන්, එල්ලංගා පද්ධතිය සහ එහි ලක්ෂණ තර්ජනවලට මුහුණ දී සිටී. මෙම තර්ජනවලට මිනිසුන් විසින් ජල පෝෂක ප්‍රදේශ ආක්‍රමණය කිරීම, සංවර්ධන කටයුතු සඳහා ජල පෝෂක ප්‍රදේශ ඉවත් කිරීම සහ වැව් සහ ඒවායේ ජලාපවහන පද්ධතිවලට හානි කිරීම ඇතුළත් වේ.

ශ්‍රී ලංකාවේ ඩිංගි ආර එල්ලංගා පද්ධතියේ තිරසාර කළමනාකරණය අන්තර් සම්බන්ධිත හේතු කිහිපයක් නිසා අතිශයින් වැදගත් වන අතර එය ආසන්නතම දේශීය ප්‍රජාවන්ට සහ කලාපයේ පුළුල් පාරිසරික සෞඛ්‍යයට බලපායි. එහි වැදගත්කම පිළිබඳ බිඳවැටීමක් මෙන්න:

A. ජල සම්පත් ආරක්ෂාව:

- ශ්‍රී ලංකාවේ අනෙකුත් එල්ලංගා පද්ධති මෙන් ඩිංගි ආර එල්ලංගාව ද අත්‍යවශ්‍ය ජල ගබඩා කිරීමේ සහ බෙදා හැරීමේ ජාලයකි.

වර්ෂාපතනය අක්‍රමවත් වන විට කලාපයේ විශේෂයෙන් තීරණාත්මක කෘෂිකර්මාන්තය, ගෘහස්ත භාවිතය සහ පශු සම්පත් සඳහා විශ්වාසදායක ජල සැපයුමක් තිරසාර කළමනාකරණය සහතික කරයි.

- නිසි කළමනාකරණය මගින් නියඟ හා ගංවතුර බලපෑම් අවම කරයි, දේශගුණික විචල්‍යතාවයන්ට ඔරොත්තු දීමේ හැකියාව වැඩි කරයි.

ආ. කෘෂිකාර්මික තිරසාරභාවය:

- එල්ලංගා පද්ධතිය දේශීය ජීවනෝපායන් සහ ආහාර සුරක්ෂිතතාවයේ මූලික ගලක් වන සාම්ප්‍රදායික වී වගාවට සහාය වේ.
- තිරසාර භාවිතයන් පසේ සාරවත් බව පවත්වා ගැනීම, බාදනය වැළැක්වීම සහ ජල භාවිතය ප්‍රශස්ත කිරීම, දිගුකාලීන කෘෂිකාර්මික ඵලදායිතාව සහතික කරයි.
- මෙය දේශීය ආර්ථිකයන්ට සහාය වන අතර සාම්ප්‍රදායික ගොවිතැන් පිළිවෙත් ආරක්ෂා කරයි.

C. පරිසර පද්ධති සංරක්ෂණය:

- එල්ලංගා පද්ධතිය ජලජ විශේෂ සහ සංක්‍රමණික පක්ෂීන් ඇතුළු විවිධ ශාක හා සත්ත්ව විශේෂ සඳහා අත්‍යවශ්‍ය වාසස්ථාන සපයයි.
- තිරසාර කළමනාකරණය ජල ගුණාත්මකභාවය පවත්වා ගැනීම, ජල ප්‍රවාහය නියාමනය කිරීම සහ ස්වාභාවික වෘක්ෂලතාදිය ආරක්ෂා කිරීම මගින් මෙම පරිසර පද්ධති ආරක්ෂා කරයි.
- මෙය ජෛව විවිධත්ව සංරක්ෂණය සහ පාරිසරික සමතුලිතතාවයට දායක වේ.

D. ප්‍රජා ඔරොත්තු දීමේ හැකියාව සහ සමාජ යහපැවැත්ම:

- එල්ලංගා පද්ධතිය දේශීය ප්‍රජාවන්ගේ සමාජ හා සංස්කෘතික රෙදිපිළි සමඟ ගැඹුරින් බැඳී ඇත.
- තිරසාර කළමනාකරණය ප්‍රජා සහභාගීත්වය පෝෂණය කරයි, දේශීය කොටස්කරුවන් බලගන්වයි, සහ සාධාරණ ජල බෙදා හැරීම ප්‍රවර්ධනය කරයි.
- මෙය සමාජ සහජීවනය ශක්තිමත් කරයි, සම්පත් පිළිබඳ ගැටුම් අඩු කරයි, සහ සමස්ත ප්‍රජා යහපැවැත්ම වැඩි දියුණු කරයි.

E. දේශගුණික විපර්යාස අනුවර්තනය:

- ශ්‍රී ලංකාව නියඟ සහ ගංවතුර වැඩිවන වාර ගණන ඇතුළුව දේශගුණික විපර්යාසවල බලපෑම්වලට ගොදුරු වේ.
- ඩිංගි ආරා එල්ලංගාවේ හි තිරසාර කළමනාකරණය මෙම බලපෑම් වලට එරෙහිව සටන් කිරීමේ ධාරිතාව වැඩි දියුණු කරයි, ජල ආරක්ෂාව සහ කෘෂිකාර්මික ඔරොත්තු දීමේ හැකියාව සහතික කරයි.
- මෙය දේශගුණික විපර්යාස අනුවර්තනයට දායක වන අතර අවදානම අඩු කරයි.

F. සංස්කෘතික උරුමයන් සංරක්ෂණය කිරීම:

- එල්ලංගා පද්ධති යනු පුරාණ ඉංජිනේරු ආශ්වර්යයන් වන අතර එය මිල කළ නොහැකි සංස්කෘතික උරුමයන් සහ සාම්ප්‍රදායික දැනුම නියෝජනය කරයි.
- තිරසාර කළමනාකරණය අනාගත පරම්පරාවන් සඳහා මෙම පද්ධති සංරක්ෂණය කරයි, සංස්කෘතික භාවිතයන් සහ පාරිසරික ප්‍රඥාව අඛණ්ඩව පවත්වාගෙන යාම සහතික කරයි.

සාරාංශයක් ලෙස, ඩිංගි ආරා එල්ලංගා පද්ධතියේ තිරසාර කළමනාකරණය හුදෙක් පාරිසරික සැලකිල්ලක් නොව ශ්‍රී ලංකාවේ ජල ආරක්ෂාව, කෘෂිකාර්මික තිරසාරභාවය, පරිසර පද්ධති සංරක්ෂණය, ප්‍රජා ඔරොත්තු දීමේ හැකියාව සහ සංස්කෘතික උරුම සංරක්ෂණය සහතික කිරීම සඳහා තීරණාත්මක උපාය මාර්ගයකි. එය තිරසාර සංවර්ධනයක් අත්කර ගැනීමට සහ දේශගුණික

විපර්යාසවල අභියෝගවලට අනුවර්තනය වීමට ජාතිය දරන උත්සාහයේ වැදගත් අංගයකි. එල්ලංගා කළමනාකරණ කමිටුව සහ එල්ලංගා පාර්ශ්වකරුවන් වටිනා තොරතුරු සහ යෝජනා ලබා දීමෙන් එල්ලංගා පැතිකඩක් සහ කළමනාකරණ සැලැස්මක් සකස් කිරීම සඳහා සහාය ලබා දෙයි.

ඩිංගි ආර එල්ලංගාව තුළ ඇති වැව් සහ අමුණු ආශ්‍රිත කෘෂිකාර්මික කටයුතු සහ අදාළ තොරතුරු.

අනු අංකය	වැවේ නම/අමුණෙහි නම	වී වගාව (අක්කර)	ගොවි පවුල්	අක්කරයකට සාමාන්‍ය අස්වැන්න (Kg)	හේන් වගාව සහ OFC (අක්කර)	වෙනත්
1.	පතහ ටැංකිය					
2.	බුදුරුවගල වැව					
3.	බතල ආර වැව					
4.	පලුගසර අමුණ					
5.	කරුවලකන්ද වැව					
6.	ඩිංගිආර වැව					
7.	දඹකොටආර අමුණ					

වගුව 4: ඩිංගි ආර එල්ලංගාව තුළ ඇති වැව් සහ අමුණු ආශ්‍රිත කෘෂිකාර්මික කටයුතු සහ අදාළ තොරතුරු.

2.5. ඩිංගි ආර එල්ලංගා පැතිකඩ සහ කළමනාකරණ සැලැස්ම සකස් කිරීම සඳහා භාවිතා කරන ලද ක්‍රමවේදය.

ඩිංගි ආර එල්ලංගා පැතිකඩ සහ කළමනාකරණ සැලැස්ම සඳහා අත්‍යවශ්‍ය තොරතුරු රැස් කිරීම සඳහා පුළුල් සංක්‍රාන්ති ඇවිදීම් ක්‍රියාත්මක කරන ලද අතර, පද්ධතිය තුළ ඇති සියලුම වැව් හොඳින් ආවරණය වන බව සහතික කරන ලදී. ජල විද්‍යාඥයින්, පරිසර විද්‍යාඥයින්, සමාජ-ආර්ථික විද්‍යාඥයින්, දේශීය විශේෂඥයින්, වනජීවී සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව (DWLC), වන සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව (DFC) සහ ප්‍රජා නියෝජිතයින්ගෙන් සමන්විත බහුවිධ කණ්ඩායමක් එක්රැස් කර GPS උපාංග, කැමරා, සටහන් පොත් සහ අනෙකුත් අවශ්‍ය මෙවලම් වලින් සමන්විත විය. පා ගමනට පෙර, සවිස්තරාත්මක මාර්ග සැලැස්මක් සකස් කරන ලද අතර, කාර්යක්ෂම දත්ත රැස් කිරීම සහතික කිරීම සඳහා එල්ලංගා බුදුරුවගල GND ප්‍රදේශ කොටස, නෙළුවගල GND ප්‍රදේශ කොටස සහ නුගයාය GND ප්‍රදේශ කොටස වැනි කළමනාකරණය කළ හැකි කොටස් 03 කට බෙදා ඇත. ප්‍රජා සහභාගීත්වය ප්‍රමුඛත්වය දෙන ලද අතර, ප්‍රදේශවාසීන් පා ගමනේ අරමුණු පිළිබඳව දැනුවත් කර මාර්ගෝපදේශකයින් ලෙස සහභාගී වීමට ආරාධනා කරන ලදී.

සංක්‍රාන්තිය අතරතුර, එක් එක් වැව, වාරිමාර්ග නාලිකාව සහ ජල මාර්ගය සඳහා GPS බණ්ඩාංක සටහන් කරන ලද අතර, වැව ජල මට්ටම් මැනීම සහ යටිතල පහසුකම් තත්ත්වයන් තක්සේරු කිරීම ද සිදු කරන ලදී. ගුණාත්මක විශ්ලේෂණය සඳහා ජල සාම්පල එකතු කරන ලද අතර, ප්‍රවාහ රටා, බාදනය සහ අවසාදිතකරණය පිළිබඳ නිරීක්ෂණ ලේඛනගත කරන ලදී. වෘක්ෂලතා වර්ග, වනජීවී නිරීක්ෂණ සහ ගංගා ආශ්‍රිත පරිසර පද්ධතිවල සෞඛ්‍යය කෙරෙහි අවධානය යොමු කරන ලද පාරිසරික තක්සේරු කිරීම්, ගොවීන් සහ ප්‍රජා සාමාජිකයින් සමඟ සම්මුඛ සාකච්ඡා හරහා සමාජ-ආර්ථික දත්ත රැස් කරන ලදී, ජල භාවිත පිළිවෙත්, ජීවනෝපායන් සහ සාම්ප්‍රදායික දැනුම ලේඛනගත කිරීම. ඡායාරූප සහ වීඩියෝ ඇතුළු දෘශ්‍ය ලියකියවිලි ලිඛිත වාර්තා වලට අනුපූරක විය. සියලුම දත්ත ප්‍රමිතිගත දත්ත පත්‍රිකා මත ඉතා සුක්ෂ්ම ලෙස සටහන් කර ඇති අතර වැව සහ සංක්‍රාන්තිය අංශය විසින් සංවිධානය කරන ලදී. පශ්චාත් සංක්‍රාන්තිය විශ්ලේෂණයට එකතු කරන ලද දත්ත පුළුල් දත්ත සමුදායකට ඒකාබද්ධ කිරීම, සිතියම් සහ දෘශ්‍යකරණයන් නිර්මාණය කිරීම සහ සොයාගැනීම් සාරාංශ කරන සවිස්තර වාර්තාවක් සකස් කිරීම ඇතුළත් විය. එක් දිනක් තුළ පවත්වන ලද මෙම ක්‍රමානුකූල ප්‍රවේශය, ඩිංගි අරා එල්ලංගාවෙහි තිරසාර කළමනාකරණය සඳහා ශක්තිමත් පදනමක් සැපයීම අරමුණු කර ගෙන ඇත.

ඩිංගි අරා එල්ලංගා පැතිකඩ සහ කළමනාකරණ සැලැස්ම සංවර්ධනය කිරීම විස්තීර්ණ, සහභාගීත්ව සහ දත්ත මත පදනම් වූ ක්‍රමවේදයක් භාවිතා කරන අතර, එල්ලංගාවේ සංකීර්ණ පාරිසරික සහ සමාජ-ආර්ථික ගතිකත්වය හඳුනා ගනී. මෙම ප්‍රවේශය විවිධ අදියරයන් වටා ව්‍යුහගත කර ඇත: මූලික පර්යේෂණ සහ දත්ත එකතු කිරීම, ඩිංගි ආර එල්ලංගාව සහ දත්ත එකතු කිරීම සඳහා ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ/සංක්‍රාන්ති ඇවිදීම, දත්ත විශ්ලේෂණය සහ සිතියම්ගත කිරීම, පාර්ශවකරුවන්ගේ උපදේශනය සහ වලංගුකරණය, සහ පැතිකඩ/සැලසුම් සංවර්ධනය සහ ව්‍යාප්තිය. මූලික පර්යේෂණ සහ දත්ත එකතු කිරීම පවතින සාහිත්‍යය සමාලෝචනය කිරීමෙන්, අවකාශීය දත්ත ලබා ගැනීමෙන් සහ ක්‍රියාකාරී සහභාගීත්වය ඉතා වැදගත් වන ප්‍රධාන පාර්ශවකරුවන් සුක්ෂ්ම ලෙස හඳුනා ගැනීමෙන් පදනමක් ස්ථාපිත කරයි.

සහභාගී වන පාර්ශවකරුවන් සහ CSIAP හි කාර්යභාරය:

• දේශගුණික සුහුරු වාරිමාර්ග කෘෂිකර්ම ව්‍යාපෘතිය (CSIAP):

- ව්‍යාපෘති හිමිකරු ලෙස, CSIAP පැතිකඩ සහ කළමනාකරණ සැලැස්ම සංවර්ධනය අධීක්ෂණය කිරීම සහ අරමුදල් සැපයීම සඳහා වැදගත් කාර්යභාරයක් ඉටු කරයි.
- CSIAP දේශගුණික-ස්මාර්ට් කෘෂිකර්මාන්තය සහ තිරසාර ජල කළමනාකරණය පිළිබඳ විශේෂඥතාව ගෙන එයි, සැලැස්ම ජාතික සහ කලාපීය සංවර්ධන ඉලක්ක සමඟ සමපාත වන බව සහතික කරයි.
- CSIAP පාර්ශවකරුවන් අතර සම්බන්ධීකරණයට පහසුකම් සපයයි, තාක්ෂණික මග පෙන්වීමක් සපයයි, සහ දේශගුණික ඔරොත්තු දීමේ උපාය මාර්ග ඒකාබද්ධ කිරීම සහතික

කරයි.බෙදා හැරීම් සපුරාලීම සහතික කිරීම සඳහා CSIAP වගකිව යුතු අතර, ව්‍යාපෘතිය මාර්ගයේ පවතී.

- දේශීය ගොවි සංවිධාන: ජල භාවිත රටා සහ යටිතල පහසුකම් අවශ්‍යතා අවබෝධ කර ගැනීම සඳහා අත්‍යවශ්‍ය සාම්ප්‍රදායික දැනුමක් ඇත.
- ප්‍රාදේශීය ප්‍රජාවන්, CMC: ජීවනෝපායන් කෙරෙහි කඳුරැල්ලේ බලපෑම පිළිබඳ අවබෝධයක් ලබා දීම සහ සැලසුම් අදාළත්වයට දායක වීම.
- ගොවිජන සංවර්ධන හා වාරිමාර්ග දෙපාර්තමේන්තුව: තාක්ෂණික විශේෂඥතාව, නියාමන අධීක්ෂණය ලබා දීම.
- පාරිසරික සංවිධාන: ජෛව විවිධත්ව සංරක්ෂණය සහ පරිසර පද්ධති කළමනාකරණය පිළිබඳ විශේෂිත දැනුම ලබා දීම.
- පර්යේෂණ ආයතන: සාක්ෂි මත පදනම් වූ තීරණ සඳහා විද්‍යාත්මක දත්ත, විශ්ලේෂණය සහ ආකෘති නිර්මාණය සැපයීම.
- ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාල සහ පළාත් පාලන ආයතන: කලාපීය සංවර්ධන ප්‍රතිපත්ති සමඟ පෙළගැස්වීම සහතික කිරීම සහ සම්බන්ධීකරණය පහසු කිරීම. ප්‍රජා සහභාගීත්වය, ධාරිතා වර්ධනය සහ දැනුම ව්‍යාප්තිය සඳහා පහසුකම් සැලසීම.
- ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ සහ දත්ත රැස් කිරීම, CSIAP විසින් සපයන ලද ඒවා ඇතුළුව, දේශීය ප්‍රජාවන් සහ තාක්ෂණික විශේෂඥයින්ගේ ක්‍රියාකාරී සහභාගීත්වයෙන් සිදු කෙරේ. මෙම සමීක්ෂණ ජල විද්‍යාත්මක, පාරිසරික, සමාජ-ආර්ථික සහ යටිතල පහසුකම් තක්සේරු කිරීම් ඇතුළත් වේ. දත්ත විශ්ලේෂණය සහ සිතියම්කරණය පර්යේෂණ ආයතන සහ CSIAP හි තාක්ෂණික කණ්ඩායම්වල ආදානය සමඟ GIS සහ ජල විද්‍යාත්මක ආකෘති නිර්මාණය භාවිතා කරයි. CSIAP විසින් පහසුකම් සපයන වැඩමුළු සහ ප්‍රජා රැස්වීම් ඇතුළත් නිරවද්‍යතාවය සහ අදාළත්වය සහතික කිරීම සඳහා පාර්ශවකරුවන්ගේ උපදේශනය සහ වලංගුකරණය ඉතා වැදගත් වේ.
- අවසාන අදියර, පැතිකඩ සහ කළමනාකරණ සැලැස්ම සංවර්ධනය කිරීම සහ ව්‍යාප්ත කිරීම, පුළුල් වාර්තාවක් සහ කළමනාකරණ සැලැස්මක් නිෂ්පාදනය කරයි. ව්‍යාපෘති අරමුණු සමඟ සැලැස්ම පෙළගැස්වීම සහතික කිරීම සහ වැඩමුළු, මාර්ගගත වේදිකා සහ ප්‍රජා රැස්වීම් හරහා එය බෙදා හැරීම සඳහා CSIAP ප්‍රධාන කාර්යභාරයක් ඉටු කරයි. CSIAP හි විශේෂඥතාවයෙන් දැනුම් දෙන ලද ඩිංගි ආරා ඵල්ලංගා කළමනාකරණ සැලැස්ම, තිරසාර ජල කළමනාකරණය, දේශගුණික ඔරොත්තු දීමේ හැකියාව, ප්‍රජා සහභාගීත්වය සහ ජෛව විවිධත්ව සංරක්ෂණය ප්‍රමුඛත්වය දෙමින් උපායමාර්ගික අරමුණු, ක්‍රියාකාරී සැලසුම් සහ අධීක්ෂණ රාමු ගෙනහැර දක්වයි. සහයෝගී සහභාගීත්වය සහ දත්ත මත පදනම් වූ තීරණ ගැනීම කෙරෙහි අවධානය යොමු කරමින්, මෙම ක්‍රමවේදය, ඩිංගි ආරා ඵල්ලංගාව සඳහා

තීරසාර හා සාධාරණ අනාගතයක් නිර්මාණය කිරීම අරමුණු කරන අතර, එහි සාර්ථකත්වයේ තීරණාත්මක ධාවකයක් ලෙස CSIAP කටයුතු කරයි.

3. ඩිංගි ආර එල්ලංගාව මුහුණ දෙන අභියෝග

3.1. ප්‍රධාන අභියෝග හඳුනා ගැනීම

ඩිංගි ආර එල්ලංගාවෙහි ප්‍රධාන අභියෝග හඳුනා ගැනීම සඳහා ලෝක බැංකුව, එල්ලංගාව කළමනාකරණ කමිටුව සහ දේශගුණික සුහුරු වාරිමාර්ග කෘෂිකර්ම ව්‍යාපෘතිය (CSIAP) ඇතුළු විවිධ පාර්ශ්වකරුවන්ගේ විශේෂඥතාව සහ සම්පත් උපයෝගී කර ගනිමින් සහයෝගී සහ දත්ත මත පදනම් වූ ක්‍රියාවලියක් ඇතුළත් විය. ආරම්භ කිරීම සඳහා, පවතින අධ්‍යයන, ජල විද්‍යාත්මක දත්ත සහ සමාජ-ආර්ථික තක්සේරු කිරීම් පිළිබඳ පුළුල් සමාලෝචනයක් කඳුරැල්ලෙහි වත්මන් තත්ත්වය සහ විභව අවදානම් පිළිබඳ මූලික අවබෝධයක් ලබා දුන්නේය.

පසුව, ජල හිඟය, යටිතල පහසුකම් භායනාය සහ මිනිස්-අලි ගැටුම වැනි ඔවුන් මුහුණ දෙන දෛනික අභියෝග පිළිබඳව සෘජු අවබෝධයක් ලබා ගැනීම සඳහා පාර්ශ්වකරුවන්, දේශීය ගොවීන් සහ ප්‍රජා නියෝජිතයින්ගෙන් සමන්විත එල්ලංගා කළමනාකරණ කමිටුව සමඟ ඉලක්කගත රැස්වීම් පවත්වන ලදී. දේශගුණික විපර්යාස බලපෑම් ප්‍රමාණවත් ලෙස සලකා බැලීම සහතික කරමින් CSIAP, වටිනා තාක්ෂණික විශේෂඥතාවක් ලබා දුන් අතර ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ සහ GIS සිතියම්ගත කිරීම හරහා දත්ත රැස් කිරීම පහසු කළේය.

ලෝක බැංකුව, ප්‍රධාන අරමුදල් සහ තාක්ෂණික හවුල්කරුවෙකු ලෙස, ජාත්‍යන්තර හොඳම භාවිතයන් ගෙන ආ අතර තීරසාර ජල කළමනාකරණ උපාය මාර්ග එල්ලංගා කළමනාකරණ සැලැස්මට ඒකාබද්ධ කිරීමට සහාය විය. මෙම රැස්වීම් සහ සාකච්ඡා, ජල බෙදා හැරීම, අවසාදිතකරණය, ජෛව විවිධත්වය අහිමි වීම සහ සමාජ-ආර්ථික අවදානම් සම්බන්ධ නිශ්චිත අභියෝග හඳුනා ගැනීම සඳහා තීරණාත්මක වූ අතර, එය දේශීය ප්‍රජාවන්ට සෘජුවම බලපායි.

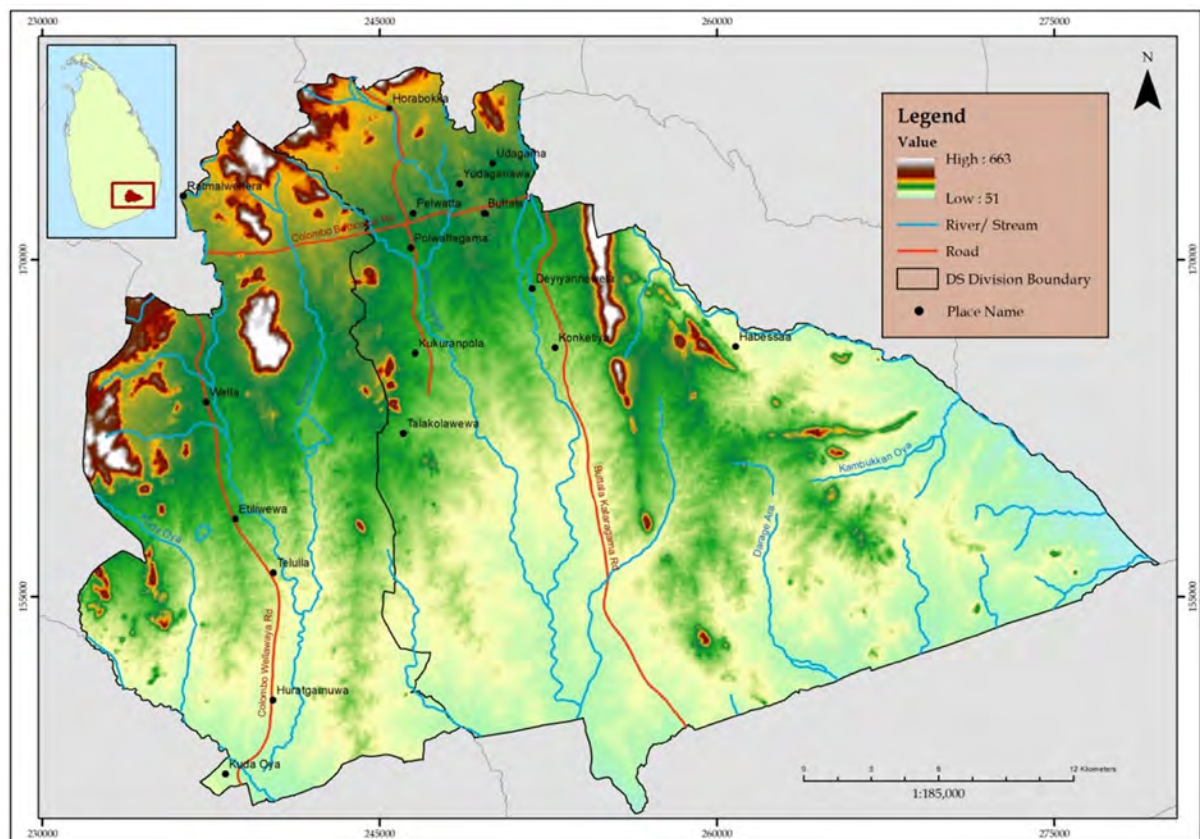
රැස් කරන ලද තොරතුරු, එල්ලංගා පැතිකඩ සහ කළමනාකරණ සැලැස්මේ යෙදවුම් වලින් ලබාගත් දත්ත සමඟ, ප්‍රධාන අභියෝගවල ප්‍රමුඛතා ලැයිස්තුවක් නිර්මාණය කිරීම සඳහා සංස්ලේෂණය කරන ලදී. මෙම සහයෝගී ප්‍රවේශය මගින් සංවර්ධනය කරන ලද කළමනාකරණ උපාය මාර්ග විද්‍යාත්මකව හොඳ සහ දේශීය වශයෙන් අදාළ බව සහතික කරන ලද අතර, එමඟින් ඩිංගි ආර එල්ලංගා සඳහා

වඩාත් තිරසාර හා සාධාරණ ප්‍රතිඵල ලබා ගත හැකි විය.

4. ඩිංගි ආර එල්ලංගාවෙහි එල්ලංගා පැතිකඩ

4.1. ඩිංගි ආර එල්ලංගාවේ - භූගෝලීය දත්ත

ශ්‍රී ලංකාවේ උච්ච පළාතේ මොනරාගල දිස්ත්‍රික්කයේ වැල්ලවාය ඩි.එස්.ඩී., නෙළුවගල ඩි.එන්.ඩී., නුගයාය ඩි.එන්.ඩී., බුදුරුවගල ඩි.එන්.ඩී., නෙළුවගල ඩි.එන්.ඩී., නුගයාය ඩි.එන්.ඩී., තුළ පිහිටා ඇති ඩිංගි ආර එල්ලංගා, ආසන්න වශයෙන් හෙක්ටයාර 950 ක් පුරා පැතිරී ඇති සංකීර්ණ ජල විද්‍යාත්මක පද්ධතියක් ආවරණය කරයි. භූගෝලීය වශයෙන්, එය සාමාන්‍ය මුහුදු මට්ටමේ සිට මීටර් 150 සිට මීටර් 160 දක්වා උන්නතාංශ සහිත රැළි සහිත සහ පැතලි භූමි වලින් සංලක්ෂිත වේ. ඩිංගි ආරා එල්ලංගා ප්‍රදේශය භූ විද්‍යාත්මක තොරතුරු අනුව විෂයන් ශ්‍රේණිය මගින් යටින් පිහිටා ඇත.

රූපය 5: ඩිංගි ආර එල්ලංගා ප්‍රදේශයේ සහ මොනරාගල CSIAP හොටස්පොට් ප්‍රදේශයේ උන්නතාංශ පරාසයන් සහ භූ විෂමතාව. (මූලාශ්‍රය - ALRP, මොනරාගල දිස්ත්‍රික්කය - 2023)

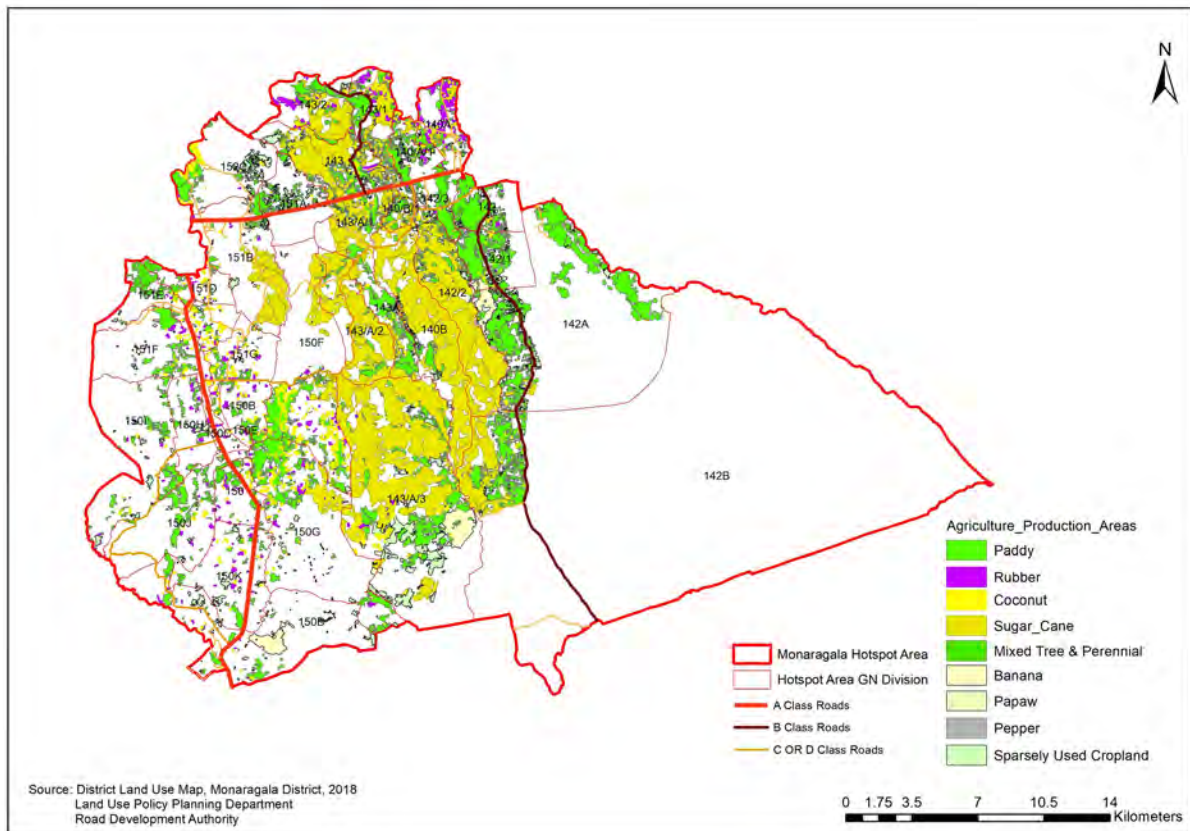
4.2.ඩිංගි ආර එල්ලංගා – භූ විද්‍යාත්මක දත්ත

ශ්‍රී ලංකාවේ උභව පළාතේ මොනරාගල දිස්ත්‍රික්කයේ, වැල්ලවාය ඩිඑස්ඩී, නෙළුවගල ජිඑන්ඩී, නුගයාය ජිඑන්ඩී, බුදුරුවගල ජිඑන්ඩී තුළ පිහිටා ඇති ඩිංගි ආරඑල්ලංගාව, ප්‍රධාන වශයෙන් පූර්ව කේම්බ්‍රියානු විපර්යාස පාෂාණ (පුරාණ පාෂාණ) වලින් සමන්විත භූ විද්‍යාත්මක සැකැස්මකින් යටපත් වී ඇත, එනම් ක්වාට්ටස්-ෆෙල්ඩ්ස්පතික් ග්නීස්, හෝන්බ්ලෙන්ඩ්-බයෝටයිට් ග්නීස් සහ ස්ඵටික වර්ග.

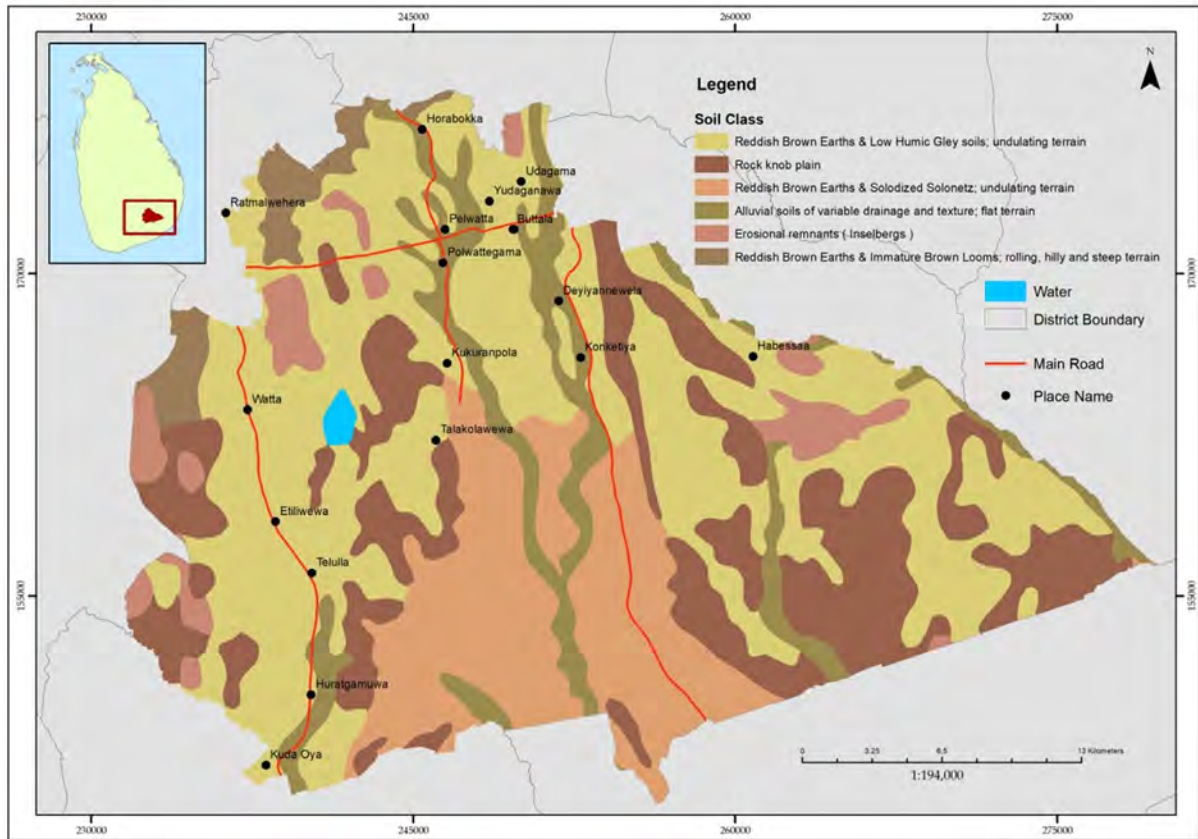
ග්නීස් මගින් සංලක්ෂිත මෙම සංයුති භූ විද්‍යාත්මක කාලය තුළ පුළුල් කාලගුණික විපර්යාසයකට හා බාදනයකට ලක්ව ඇති අතර, එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස කලාපයේ බහුලව දක්නට ලැබෙන රතු-දුඹුරු පෘථිවි සහ අඩු හියුමික් ග්ලේ පස ඇති වේ. මෙම පාෂාණවල කාලගුණික විපර්යාස කඳුරුල්ලෙහි ජල විද්‍යාවට සැලකිය යුතු ලෙස බලපා ඇති අතර එය ජල කාන්දුව, ගබඩා කිරීම සහ ප්‍රවාහ රටා වලට බලපායි.

[පාෂාණ සැකැස්ම තුළ විශේෂිත භූ විද්‍යාත්මක අස්ථි බිඳීම් සහ සන්ධි පැවතීම භූගත ජල චලනය සහ ස්වාභාවික උල්පත් සෑදීමේදී ද කාර්යභාරයක් ඉටු කළ හැකිය. බාදනය සහ අවසාදිතකරණය වැනි සාධක මගින් බලපෑමට ලක්වන ඩිංගි ආර කඳුරුල්ල ප්‍රදේශයේ භූ විද්‍යාත්මක ස්ථායීතාව, එල්ලංගාවේ වැව් සහ වාරිමාර්ග යටිතල පහසුකම්වල දිගුකාලීන අඛණ්ඩතාව සඳහා ඉතා වැදගත් වේ. යටින් පවතින භූ විද්‍යාත්මක සැකැස්මේ සංයුතිය සහ ව්‍යුහය, එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස පස වර්ග සමඟ එල්ලංගාවේ කෘෂිකාර්මික ඵලදායීතාවයට සහ පාරිසරික විවිධත්වයට සෘජුවම බලපායි. නිශ්චිත භූ විද්‍යාත්මක ලක්ෂණ සහ ඩිංගි ආර කඳුරුල්ල පරිසර පද්ධතියට ඒවායේ බලපෑම සම්පූර්ණයෙන් අවබෝධ කර

ගැනීම සඳහා තවදුරටත් සවිස්තරාත්මක හා විද්‍යාත්මක සමීක්ෂණ සහ විශ්ලේශණය අවශ්‍යවේ.

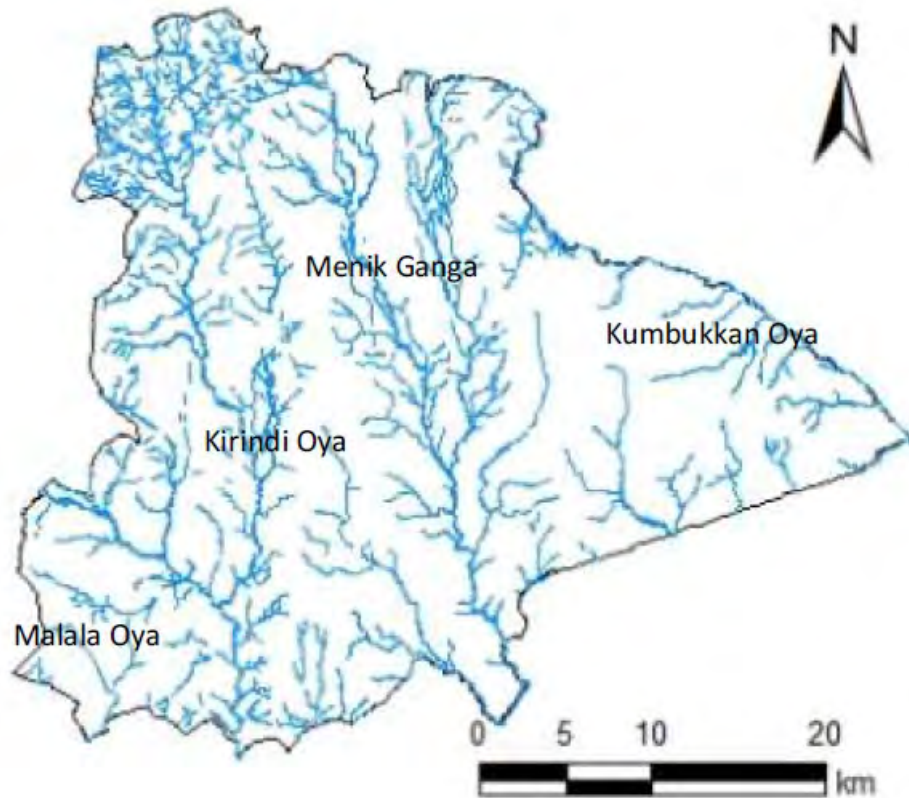

රූපය 6: කෘෂිකාර්මික ඉඩම් පරිහරණ රටාව ඩිංගි ආර එල්ලංගා ප්‍රදේශය සහ මොනරාගල CSIAP හොට්ස්පොට් ප්‍රදේශය. (මූලාශ්‍රය - ඉඩම් පරිහරණ ප්‍රතිපත්ති සැලසුම් අංශය - 2018, ALRP-2023)

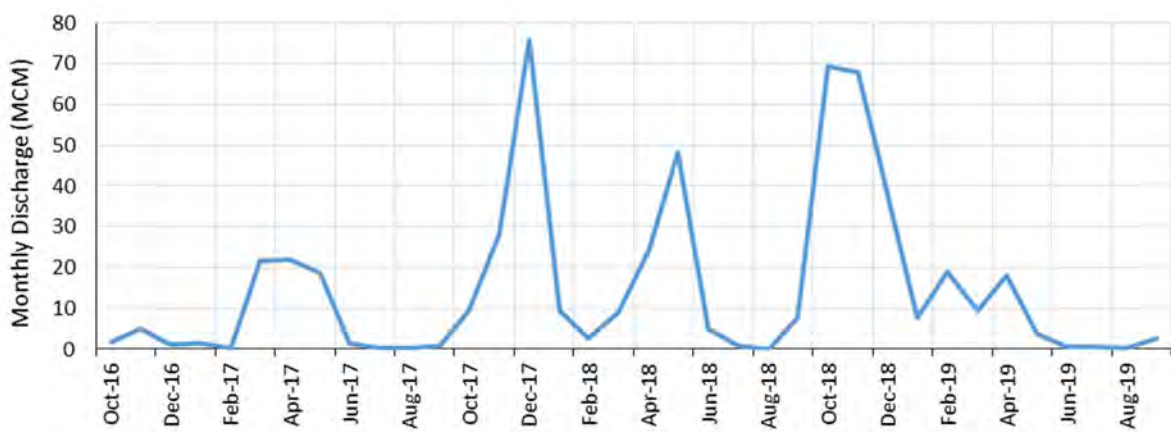

රූපය 7: ඩිංගි ආර එල්ලංගා ප්‍රදේශයේ සහ මොනරාගල CSIAP හොටස් පොට් ප්‍රදේශයේ මහා පස් කාණ්ඩ ව්‍යාප්තිය. (මූලාශ්‍රය - ALRP-2023)

3.1. ඩිංගි ආර ඵල්ලංගාවේ - ජල විද්‍යාත්මක කොරකුරු

රූපය 8: ඩිංගි ආර ඵල්ලංගා ප්‍රදේශයේ කිරිඳි ඔය ගංගා ද්‍රෝණිය සහ මොනරාගල CSIAP හොටස්පොට් ප්‍රදේශයේ අනෙකුත් ගංගා ද්‍රෝණි. (මූලාශ්‍රය - ALRP-2023)

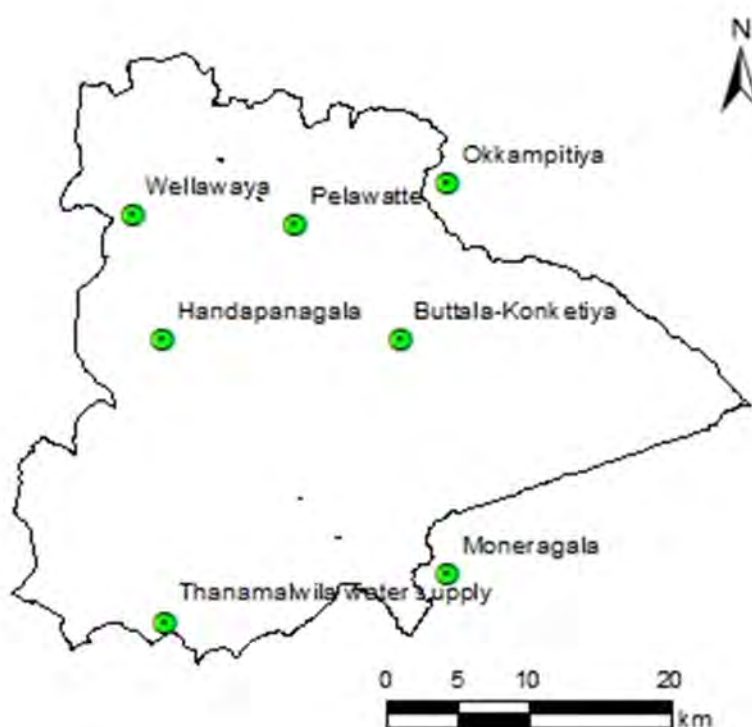
රූපය 9: තණමල්විල කිරිනිඳි ඔය ගලායාම. (මූලාශ්‍රය: ජල විද්‍යාත්මක වාර්ෂික, වාරිමාර්ග දෙපාර්තමේන්තුව, AELRP-2023)

4.3.1. උමා ඔය ව්‍යාපෘතිය සහ ඩිංගි ආර එල්ලංගා ප්‍රදේශයට එහි බලපෑම

වැල්ලවාය ප්‍රාදේශීය ලේකම් ප්‍රදේශය තුළ, අලිකොට ආර (6.5 MCM), ප්‍රධාන ජලාශය පවතී: කිරිඳි ඔයේ ඉහළ ගංගාව මත පිහිටා ඇති අලිකොට ආර ජලාශයට උමා ඔය ව්‍යාපෘතියෙන් හරවා යැවූ ජලය ලැබේ. කිලෝමීටර 35ක සැලසුම් කර ඇති ඇළ මාර්ගයක් මගින් අලිකොට ආර සිට මෙම හරවා යැවූ ජලය ඩිංගි ආර එල්ලංගා ප්‍රදේශයේ පිහිටි කුඩා ඔයේ නව ජලාශයකට ප්‍රවාහනය කරනු ඇති අතර, එහි මාර්ගය ඔස්සේ ඉඩම්වලටද ජලය සපයයි. කිරිඳි ඔයේ අතු ගංගාවක් මත පිහිටා ඇති හඳපානාගල ජලාශයට, හඳපානාගල අමුණෙහි පිහිටි එහිම ජල පෝෂක ප්‍රදේශයෙන් සහ හඳපානාගල අමුණෙහි ප්‍රධාන කිරිඳි ඔයෙන් හැරවුම් දෙකෙන්ම ජලය ලැබේ. අලිකොට ආර සිට පහළට පිහිටා ඇති නිසා, ඩිංගි ආර එල්ලංගාව උඩුගං බලා යන වැව්වලට ද උමා ඔය හැරවුමෙන් කොටසක් (සෘජුව හෝ වක්‍රව) ලැබේ. උමා ඔය ව්‍යාපෘති ක්‍රියාකාරකම්වල ප්‍රතිඵලයක් ලෙස, ඩිංගි ආර එල්ලංගා පද්ධතියට ධනාත්මක බලපෑමක් ඇති කරනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ.

4.3.2 ඩිංගි ආර එල්ලංගා ප්‍රදේශයේ සහ මොනරාගල CSIAP හොටස්පොට් ප්‍රදේශයේ වර්ෂාපතන තොරතුරු.

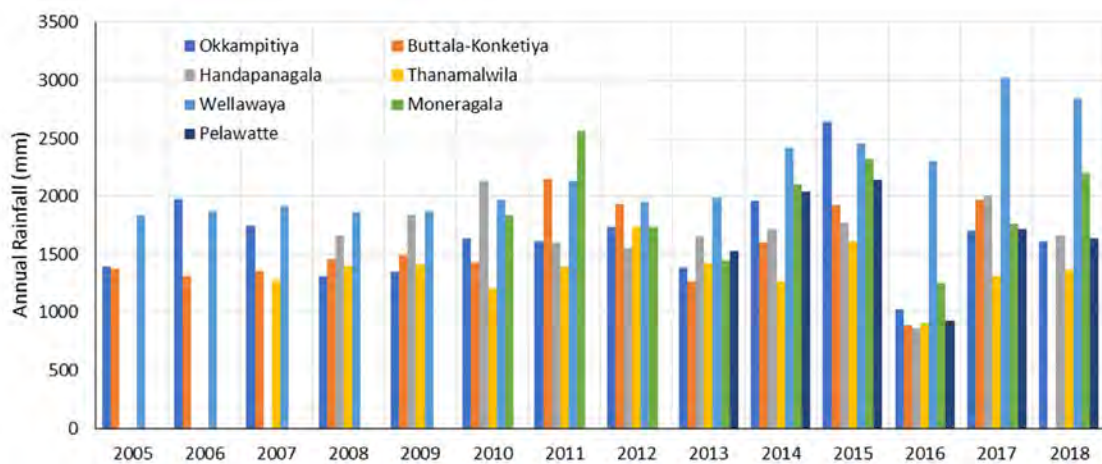
වර්ෂාපතනය මැනීම සඳහා මොනරාගල ප්‍රදේශය තුළ විවිධ ස්ථානවල වර්ෂාපතන මාපක ස්ථාපිත කර ඇත.

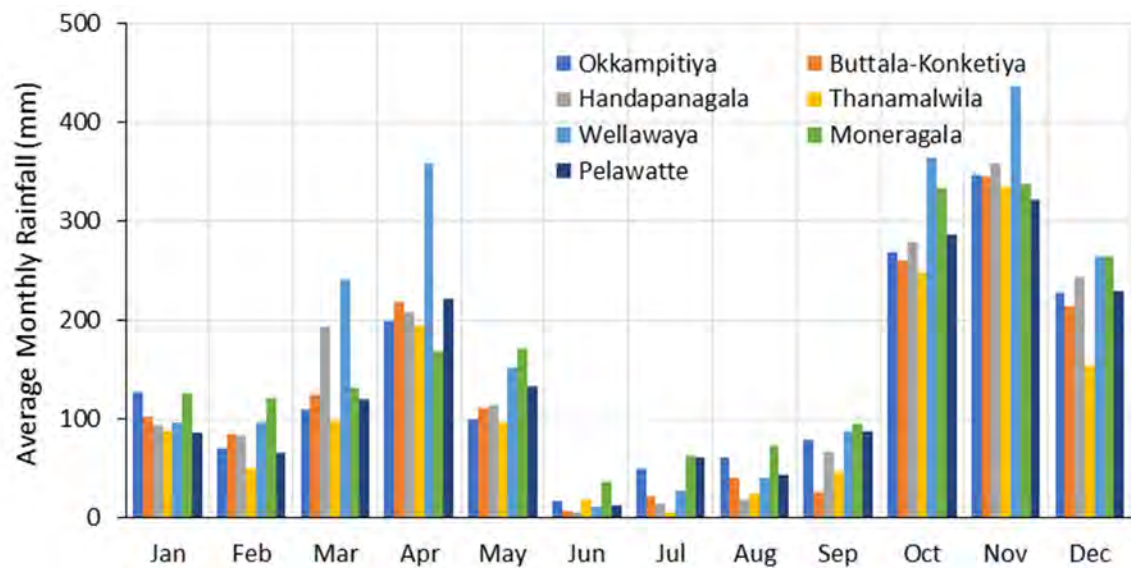
රූපය 10: මොනරාගල දිස්ත්‍රික්කයේ ස්ථාපිත වර්ෂාපතන මාපක. (මූලාශ්‍රය: AELRP-2023)

අනු අංක	මිනුම් ස්ථානය	සාමාන්‍ය වාර්ෂික වර්ෂාපතනය (මි.මී.)
01	හඳපානාගල	1677
02	තණමල්විල	1359
03	වැල්ලවාය	2175
04	පැලවත්ත	1665

වගුව 5: සාමාන්‍ය වාර්ෂික වර්ෂාපතනය (මූලාශ්‍රය: AELRP-2023)

රූපය 11: මිනුම් මධ්‍යස්ථානවල සාමාන්‍ය වාර්ෂික වර්ෂාපතන තොරතුරු (මූලාශ්‍රය: කාලගුණ විද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුව, AELRP-2023)

රූපය 12: මිනුම් මධ්‍යස්ථානවල සාමාන්‍ය මාසික වර්ෂාපතන තොරතුරු (මූලාශ්‍රය: කාලගුණ විද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුව, AELRP-2023)

3.1.1. තණමල්විල දී මාසික වාෂ්පීකරණය අඩු වේ.

මාස	ජන	පෙබ	මාර්තු	අප්‍රේ	මැයි	ජූනි	ජූලි	අගෝ	සැප්	ඔක්	නවැ	දෙසැ
වාෂ්පීකරණය (mm)	99	106	116	105	100	121	158	146	120	77	88	

වගුව 6: තණමල්විල ප්‍රදේශයේ මාසික වාෂ්පීකරණ පාඩු (මූලාශ්‍රය: ජල විද්‍යාත්මක වාර්ෂික, වාරිමාර්ග දෙපාර්තමේන්තුව 2018/19, AELRP-මොණරාගල)

3.1.2. ඩිංගි ආර එල්ලංගාවෙහි පැරණි එල්ලංගා වැව් පද්ධතිය පිළිබඳ වත්මන් යාවත්කාලීන කිරීම්.

වගුව 7: එල්ලංගාවෙහි පැරණි වැව්/විශේෂාංගවල නම (මූලාශ්‍රය: CSIAP - ෬෧ව)

3.1.2. ඩිංගි ආර එල්ලංගා වැව්වල මාසික ජල පරිභෝජනය

වැව	මාසික ජල පරිභෝජනය (අක්කර, අඩි)											
	ජන	පෙබ	මාර්තු	අප්‍රේ	මැයි	ජූනි	ජූලි	අගෝ	සැප්	ඔක්	නවැ	දෙසැ
පතභ වැව												
බුදුරුවගල වැව												
බතල ආර වැව												
පලුගස් අර අමුණ												
කරුවල කන්ද වැව												
ඩිංගිආර වැව												
දඹකොටආර අමුණ												

වගුව 8: ඩිංගි එල්ලංගා වැව්වල මාසික ජල පරිභෝජනය (මූලාශ්‍රය: CSIAP - ෬෧ව)

3.2. ඩිංගි ආර එල්ලංගා - පාරිසරික/පාරිසරික තොරතුරු

3.3. ඩිංගි ආර එල්ලංගා පද්ධතියේ ජීවනෝපාය තොරතුරු

3.4. සමාජ-ආර්ථික තොරතුරු

3.5. ඩිංගි ආර එල්ලංගා පද්ධතියේ සංවර්ධන ක්‍රියාකාරකම්

අනු අංකය	එල්ලංගාවේ නම	හඳුනාගත් වැව් ගණන	වැවේ/ අමුණෙහි නම	ග්‍රාම නිලධාරී අංශය	ASC අංශය	ගංගා ප්‍රෝණිය	පුනරුත්ථාපන තත්ත්වය	බණ්ඩාංක	
								N	E
1.	ඩිංගි ආර	07	පතහ ටැංකිය	නෙළුවගල	වැල්ල වාය	කිරිදිඔය	අදියර II යටතේ ක්‍රියාත්මක වන පුනරුත්ථාපන කටයුතු	6.66289	81.128304
2.			බුදුරුවගල වැව	බුදුරුවගල				6.691851	81.089344
3.			බතල ආර වැව	නුගයාය				6.694763	81.109094
4.			පලුගසර අමුණ	නෙළුවගල				6.679591	81.121683
5.			කරුවලකන්ද වැව	ආආවෙලයාය			අදියර I යටතේ පුනරුත්ථාපනය කරන ලදී	6.674869	81.097113
6.			ඩිංගි ආර වැව	ආආවෙලයාය				6.665423	81.085919
7.			දඹකොටආර අමුණ	ආආවෙලයාය				6.683551	81.094969

වගුව 9: ඩිංගි ආර එල්ලංගාවෙහි හඳුනාගත් වැව් ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීමේ ප්‍රගතිය.

3.2. ඩිංගි ආර එල්ලංගාවේ කෘෂිකාර්මික කටයුතු

3.2.1. පසුගිය කන්න පහ තුළ ඩිංගි ආර එල්ලංගා බෝග රටා

අනු අංකය	වැව	2023 යල (හෙක්)		2023 මහ (හෙක්)		2024 යල (හෙක්)		2024 මහ (හෙක්)		2025 යල (හෙක්)	
		වී	OFC	වී	OFC	වී	OFC	වී	OFC	වී	OFC
1.											
2.											
3.											
4.											
5.											
6.											
7.											

වගුව 10: පසුගිය කන්න පහ තුළ ඇතිවැව එල්ලංගාවේ බෝග රටා (මූලාශ්‍රය: CSIAP – උාව සහ තෙලුල්ල ASC)

3.2.1. CSIAP මගින් වැව් ප්‍රතිසංස්කරණයෙන් පසු යෝජිත බෝග.

අනු අංකය	වැව	වගා බිම් ප්‍රමාණය (හෙක්ටයාර)	යල කන්නයේ වගා කිරීම සඳහා යෝජිත බෝග සහ වගා බිම් ප්‍රමාණය (හෙක්)					යල සහ ප්‍රදේශයේ වගා කිරීම සඳහා යෝජිත බෝග (හෙක්ටයාර)
			මුං ඇට	මිරිස්	කව්පි	රටකපු	සෝයා බෝංචි	වි
1.								
2.								
3.								
4.								
5.								
6.								
7.								

වගුව11: CSIAP විසින් වැව් ප්‍රතිසංස්කරණයෙන් පසු යෝජිත බෝග (මූලාශ්‍රය: CSIAP – උෞව සහ වැල්ලවාය ASC)

3.1. වාරිමාර්ග කළමනාකරණ ක්‍රියාකාරකම් සහ වත්මන් තත්ත්වය

ඩිංගි ආර ඵල්ලංගාවේ සහ එහි වැව් වල වත්මන් තත්ත්වය:

- සාම්ප්‍රදායික පද්ධතිය: ඵල්ලංගා සාම්ප්‍රදායික ජල කළමනාකරණ මූලධර්ම මත ක්‍රියාත්මක වන අතර, බොහෝ විට ප්‍රජා පාදක පද්ධති සහ දේශීය දැනුම මත රඳා පවතී.
- වැව් ජාලය: අන්තර් සම්බන්ධිත ටැංකි ජල ප්‍රවාහය නියාමනය කිරීම සඳහා නිර්මාණය කර ඇති අතර, ඉහළ ගංගා ටැංකි පහළ ගංගා ටැංකි නැවත පුරවයි.
- කෘෂිකාර්මික යැපීම: සහල් වගාව සහ අනෙකුත් කෘෂිකාර්මික කටයුතු සඳහා ප්‍රාදේශීය ප්‍රජාවන් ඵල්ලංගා මත දැඩි ලෙස රඳා පවතී.
- පුනරුත්ථාපන උත්සාහයන්: CSIAP වැනි ව්‍යාපෘති ජල ගබඩා කිරීම සහ බෙදා හැරීම වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා වයස්ගත වන වැව් යටිතල පහසුකම් පුනරුත්ථාපනය කිරීමේ නිරත වේ.
- දේශගුණික විපර්යාස බලපෑම: දේශගුණික විපර්යාස මගින් ඵල්ලංගා වැඩි වැඩියෙන් බලපෑමට ලක්වන අතර, එය අක්‍රමවත් වර්ෂාපතන රටා සහ දිගුකාලීන නියඟයන්ට මග පාදයි.
- අවසාදිත: වැව්වල අවසාදිත වීම ඒවායේ ගබඩා ධාරිතාව අඩු කරයි, ජල ලබා ගැනීමේ හැකියාවට බලපායි.
- වයස්ගත යටිතල පහසුකම්: බොහෝ වැව් සහ වාරිමාර්ග මාර්ග පැරණි වන අතර අලුත්වැඩියා කිරීමට අවශ්‍ය වන අතර එමඟින් ජල අලාභය සහ අකාර්යක්ෂම බෙදා හැරීමට හේතු වේ.
- ප්‍රජා සහභාගීත්වය: ඵල්ලංගා කළමනාකරණ කමිටු දේශීය ජල කළමනාකරණයේ වැදගත් කාර්යභාරයක් ඉටු කරයි, නමුත් බොහෝ විට ප්‍රමාණවත් සම්පත් සහ නීතිමය පිළිගැනීමක් නොමැත.
- නවීකරණ උත්සාහයන්: වඩාත් ජල කාර්යක්ෂම තාක්ෂණයක් හඳුන්වාදීමත් සමඟ වාරිමාර්ග පද්ධතිය නවීකරණය කිරීමට පියවර ගෙන තිබේ.

ගැටළු:

- ජල හිඟය: දේශගුණික විපර්යාස නිසා ඇතිවන නියඟ සහ අවසාදිත වීම හේතුවෙන් වැව් ධාරිතාව අඩුවීම ජල හිඟයට හේතු වන අතර එය බෝග අස්වැන්නට බලපායි.
- යටිතල පහසුකම් පිරිහීම: වයසට යාම සහ හානි වූ යටිතල පහසුකම් ජල අලාභයට සහ අකාර්යක්ෂම වාරිමාර්ගයට හේතු වන අතර කෘෂිකාර්මික ඵලදායිතාව අඩු කරයි.
- අවසාදිත වීම: රොන්මඩ දැමීම වැව් ගබඩා ධාරිතාව අඩු කරන අතර වාරිමාර්ග මාර්ග අවහිර කරයි, ජල ප්‍රවාහයට බාධා කරයි.
- අසමාන ජල බෙදා හැරීම: විවිධ පරිශීලක කණ්ඩායම් අතර අසමාන ජල බෙදා හැරීම හේතුවෙන් ගැටුම් ඇති විය හැක.
- සම්පත් නොමැතිකම: ඵලදායී කළමනාකරණය සහ නඩත්තුව සඳහා අවශ්‍ය මූල්‍ය හා තාක්ෂණික සම්පත් බොහෝ විට ඵල්ලංගා කළමනාකරණ කමිටුවලට නොමැත.
- දේශගුණික විචල්‍යතාවය: අනපේක්ෂිත වර්ෂාපතන රටා සහ දිගුකාලීන නියඟ සාම්ප්‍රදායික වාරිමාර්ග පිළිවෙත් වලට බාධා කරයි.

- නවීන තාක්ෂණය නොමැතිකම: ජල කාර්යක්ෂම තාක්ෂණයන් අනුගමනය කිරීමේ මන්දගාමී අනුපාතයක් පවතී.
- නීතිමය රාමුවක් නොමැතිකම: කඳුරැල්ල කළමනාකරණ කමිටුවලට බොහෝ විට පැහැදිලි නීතිමය රාමුවක් නොමැත.

මෙම ගැටළු විසඳීම සඳහා යටිතල පහසුකම් පුනරුත්ථාපනය, තිරසාර ජල කළමනාකරණ පිළිවෙත්, ප්‍රජා සහභාගීත්වය සහ දේශගුණික විපර්යාස අනුවර්තන උපාය මාර්ග ඒකාබද්ධ කරන ලද පරිපූර්ණ ප්‍රවේශයක් අවශ්‍ය වේ.

4. එල්ලංගා පද්ධතියට අදාළ පෝෂක ප්‍රදේශ තොරතුරු

ඩිංගි අරා එල්ලංගා වැවේ පෝෂක ප්‍රදේශය දැනට වයස්ගත යටිතල පහසුකම් සහ උච්චාවචනය වන ජල ලබා ගැනීමේ හැකියාව හේතුවෙන් අභියෝගවලට මුහුණ දෙයි. සමහර පුනරුත්ථාපන කටයුතු සිදුවෙමින් පවතින අතර, අවසාදිතකරණය සහ හායනය වූ වාරිමාර්ග මාර්ග එළදායී ජල බෙදා හැරීම අඩු කරන අතර එය කෘෂිකාර්මික ඵලදායිතාවයට බලපායි. ගොවීන්ට අනනුකූල ජල සැපයුමක් අත්විඳිය හැකි අතර, විශේෂයෙන් වියළි කාලවලදී, බෝග පාඩු සහ ආර්ථික දුෂ්කරතා ඇති වේ. වාරිමාර්ග නවීකරණය කිරීමට සහ ජල කළමනාකරණය වැඩිදියුණු කිරීමට දරන උත්සාහයන් අඛණ්ඩව සිදුවෙමින් පවතී, නමුත් දිගුකාලීන තිරසාරභාවය සහතික කිරීම සඳහා තිරසාර ආයෝජන සහ ප්‍රජා සහභාගීත්වය අවශ්‍ය වේ. දේශගුණික සුහුරු වාරි කෘෂිකර්ම ව්‍යාපෘතිය ඩිංගි අරා එල්ලංගා පද්ධතිය තුළ වැව් පුනරුත්ථාපනය සඳහා ක්‍රියාකාරීව සම්බන්ධ වේ. මෙම පුනරුත්ථාපන උත්සාහයන් වැව්වල ගබඩා ධාරිතාව සහ සමස්ත ක්‍රියාකාරීත්වය වැඩි දියුණු කිරීම අරමුණු කරයි, එමඟින් ජල බෙදා හැරීම සහ වාරිමාර්ග කාර්යක්ෂමතාව වැඩි දියුණු කිරීම. අවසාදිතකරණය සහ යටිතල පහසුකම් පිරිහීම වැනි ගැටළු විසඳීමෙන්, ව්‍යාපෘතිය කඳුරැල්ලේ ඔරොත්තු දීමේ හැකියාව ශක්තිමත් කිරීමට සහ දේශීය කෘෂිකාර්මික ප්‍රජාවන් සඳහා තිරසාර ජල සම්පත් කළමනාකරණය සහතික කිරීමට උත්සාහ කරයි.

3.1. ඩිංගි ආර එල්ලංගා පද්ධතියේ වැව් යටතේ කෘෂිකාර්මික කටයුතු.

3.1.1. සැලසුම් කළ වගා බිම් ප්‍රමාණය සහ දැනට වගා කරන බිම් ප්‍රමාණය

	වැවේ/අමුණෙහි නම	සැලසුම් කළ වගා බිම් ප්‍රමාණය (අක්කර)	දැනට වගා කරන ඉඩම් ප්‍රමාණය (අක්කර)
1.			

2.			
3.			
4.			
5.			
6.			
7.			

වගුව 12: සැලසුම් කළ වගා බිම් ප්‍රමාණය සහ දැනට වගා කරන භූමි ප්‍රමාණය (මූලාශ්‍රය: CSIAP - උභය සහ වැල්ලවාය ASC)

3.1.2. ඩිංගි ආර ඵල්ලංගාවේ වැව්, බෙදා හැරීමේ ඇළ මාර්ග සහ වැව් අණදෙන ප්‍රදේශය

	වැව්/අමුණේ නම	බෙදාහැරීමේ ඇළ මාර්ග	බෙදාහැරීමේ ඇළ මාර්ගයේ දිග (මීටර)	පෝෂිත ප්‍රදේශය (වගාව)
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				
6.				
7.				

වගුව 13: වැව් බෙදාහැරීමේ ඇළ සහ වැව් අණදෙන ප්‍රදේශ තොරතුරු ((මූලාශ්‍රය: CSIAP – උභය සහ වැල්ලවාය ASC)

5. ඩිංගි ආර ඵල්ලංගා පද්ධතියට අදාළ ගැටළු

5.1. ප්‍රධාන ගැටළු

5.1.1. තීරණාත්මක ගැටළුව

5.1.2. වෙනත් ගැටළු

I. දරිද්‍රතාවය: වර්ෂාවෙන් පෝෂණය වන කෘෂිකර්මාන්තය මත යැපීම සහ සම්පත් සඳහා සීමිත ප්‍රවේශය ප්‍රජාවන් දරිද්‍රතාවයට ගොදුරු කරයි.

II. නවීන ගොවිතැන් ක්‍රම නොමැතිකම: නවීන ගොවිතැන් ක්‍රම සඳහා සීමිත ප්‍රවේශය කෘෂිකාර්මික ඵලදායිතාව අඩු කරයි.

III. දුර්වල ඵල්ලංගා කළමනාකරණ කමිටු (CMC): CMC බොහෝ විට ප්‍රමාණවත් සම්පත් සහ නීතිමය පිළිගැනීමක් නොමැති අතර, ඵලදායි ජල කළමනාකරණයට බාධා කරයි.

IV. ඒකාබද්ධ කළමනාකරණ සැලසුම් නොමැතිකම: පුළුල් හා ඒකාබද්ධ කළමනාකරණ සැලසුම් නොමැතිකම ඵලදායි සම්බන්ධීකරණයට සහ සම්පත් වෙන් කිරීමට බාධා කරයි.

V. දුර්වල නීති රාමුව: CMC සහ ජල සම්පත් කළමනාකරණය සඳහා ශක්තිමත් නීතිමය රාමුවක් නොමැතිකම බලාත්මක කිරීම සහ වගවීම වළක්වයි.

VI. සීමිත පාර්ශවකරුවන්ගේ සහභාගීත්වය: තීරණ ගැනීමේ ක්‍රියාවලීන්හි ප්‍රාදේශීය ප්‍රජාවන්ගේ ප්‍රමාණවත් සහභාගීත්වයක් නොමැතිකම.

අනු අංකය	තීරණාත්මක ගැටලුව	ගැටළු සම්බන්ධ ක්ෂේත්‍රය
01		කෘෂිකාර්මික යටිතල පහසුකම්
02	වැව් බැම්මේ දුර්වල තත්ත්වය හේතුවෙන් ප්‍රදේශ කිහිපයකට හානි සිදුවී බාදනයට ලක්ව ඇති අතර එමඟින් වැව් බැම්මට තවදුරටත් හානි සිදුවීමේ අවදානමක් පවතී	කෘෂිකාර්මික යටිතල පහසුකම්
03	සමහර වැව්වල ජල හිඟය හේතුවෙන් (යල සහ මහ කන්නවලදී) ගොවීන්ට වී/බෝග වගා කිරීමට අපහසු වූ අතර, එය ඔවුන්ගේ වගා කිරීමේ හැකියාවට දැඩි ලෙස බලපා ඇත.	කෘෂිකර්මාන්තය සඳහා ජල හිඟය

වගුව 14: ඩිංගි අරා ඵල්ලංගාවේ නිරීක්ෂණය කරන ලද තීරණාත්මක ගැටළු.

5.2. ඩිංගි අරා ඵල්ලංගාව සඳහා මූලික ඵල්ලංගා කළමනාකරණ සැලැස්ම සකස් කිරීම සඳහා ප්‍රධාන අරමුණු සහ අරමුණු.

5.2.1. ඉලක්ක

තීරසාර ජල සම්පත් කළමනාකරණය:

- I. ඵල්ලංගා පද්ධතිය තුළ ජල සම්පත් දිගුකාලීනව ලබා ගැනීම සහ සාධාරණ ලෙස බෙදා හැරීම සහතික කිරීම.

- II. ජල ගබඩා කිරීමේ සහ වාරිමාර්ග පිළිවෙත්වල කාර්යක්ෂමතාව වැඩි දියුණු කිරීම.
- III. ජල ලබා ගැනීමේ හැකියාව කෙරෙහි දේශගුණික විපර්යාසවල බලපෑම් අවම කිරීම.

පාරිසරික සංරක්ෂණය:

- I. වනාන්තර, තෙත්බිම් සහ ගංගාශ්‍රිත කලාප ඇතුළුව එල්ලංගාව තුළ ඇති ස්වාභාවික පරිසර පද්ධති සංරක්ෂණය කර ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීම.
- II. ජෛව විවිධත්වය ආරක්ෂා කර වැඩි දියුණු කිරීම.
- III. මානව ක්‍රියාකාරකම් හේතුවෙන් පාරිසරික හායනය අවම කිරීම.
- IV.

සමාජ-ආර්ථික යහපැවැත්ම:

- I. එල්ලංගාව මත යැපෙන ප්‍රජාවන්ගේ ජීවනෝපායන් වැඩිදියුණු කිරීම.
- II. කෘෂිකාර්මික ඵලදායීතාව සහ ආහාර සුරක්ෂිතතාව වැඩි දියුණු කිරීම.
- III. තිරසාර ආර්ථික සංවර්ධනය ප්‍රවර්ධනය කිරීම.
- IV. මිනිස් අලි ගැටුම අඩු කිරීම.

5.2.2. නිශ්චිත අරමුණු

ජල විද්‍යාත්මක අරමුණු:

- I. වයස්ගත වන වැව් යටිතල පහසුකම් තක්සේරු කිරීම සහ පුනරුත්ථාපනය කිරීම.
- II. ජල-කාර්යක්ෂම වාරිමාර්ග ශිල්පීය ක්‍රම ක්‍රියාත්මක කිරීම.
- III. ජල හීහය සහ නියඟය කළමනාකරණය කිරීම සඳහා උපාය මාර්ග සංවර්ධනය කිරීම.
- IV. භූගත ජලය නිස්සාරණය නිරීක්ෂණය කිරීම සහ නියාමනය කිරීම.

පාරිසරික අරමුණු:

- I. පාරිසරික තක්සේරු කිරීම් සහ ජෛව විවිධත්ව සමීක්ෂණ පැවැත්වීම.
- II. නැවත වන වගා කිරීම සහ වාසස්ථාන ප්‍රතිසංස්කරණ වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක කිරීම.
- III. ආක්‍රමණශීලී විශේෂ පාලනය කිරීම.
- IV. තිරසාර ඉඩම් පරිහරණ පිළිවෙත් ප්‍රවර්ධනය කිරීම.
- V. ගංගා ආශ්‍රිත කලාප ආරක්ෂා කිරීම.

සමාජ-ආර්ථික අරමුණු:

- I. එල්ලංගා කළමනාකරණ කමිටු (CMC) ශක්තිමත් කිරීම.
- II. ගොවීන් සඳහා පුහුණුව සහ ධාරිතා වර්ධනය ලබා දීම.
- III. දේශගුණික සුහුරු කෘෂිකර්මාන්තය ප්‍රවර්ධනය කිරීම.
- IV. පරිසර සංචාරක අවස්ථා සංවර්ධනය කිරීම.
- V. අලි මිනිස් ගැටුම් අවම කිරීම සඳහා උපාය මාර්ග සංවර්ධනය කිරීම.
- VI. කෘෂිකාර්මික නිෂ්පාදන සඳහා වෙළඳපොළ ප්‍රවේශය වැඩි දියුණු කිරීම.
- VII. මාර්ග වැනි දේශීය යටිතල පහසුකම් වැඩි දියුණු කිරීම.

කළමනාකරණය සහ සැලසුම් කිරීමේ අරමුණු:

- I. පුළුල් හා ඒකාබද්ධ කළමනාකරණ සැලැස්මක් සංවර්ධනය කිරීම.
- II. අධීක්ෂණ සහ ඇගයීම් පද්ධතියක් ස්ථාපිත කිරීම.
- III. පාර්ශ්වකරුවන්ගේ සහභාගීත්වය සහ සහයෝගීතාවය ප්‍රවර්ධනය කිරීම.
- IV. CMC සඳහා නීතිය රාමුවක් නිර්මාණය කරන්න.

මූලික වශයෙන්, සැලැස්මේ අරමුණ වන්නේ පරිසරය සහ ඩිංගි ආර එල්ලංගාව මත යැපෙන ජනතාවගේ අවශ්‍යතා සපුරාලන සමබර ප්‍රවේශයක් නිර්මාණය කිරීමයි.

3.2. තීරණාත්මක ගැටළු අවම කිරීම හෝ විසඳීම සඳහා CMC විසින් යෝජිත සහ යෝජනා කරන ලද ක්‍රියාකාරකම්

අනු අංකය	අරමුණ	ප්‍රධාන ක්‍රියාකාරකම්
01		1.1.
02		I.
03		I.
04		
05		
06		
07		I.
08		I.
09.		
10.		

චගුව 15: ඩිංගි ආර එල්ලංගාවේ අරමුණු සාක්ෂාත් කර ගැනීම සඳහා යෝජිත ප්‍රධාන ක්‍රියාකාරකම්.

4. සිංගි ආර ඵල්ලංගාව සඳහා මූලික ඵල්ලංගා කළමනාකරණ සැලැස්ම

අනු අංක	නිර්ණාත්මක ගැටළු විසඳීම සඳහා උපායමාර්ගික මැදිහත්වීම්	දළ පිරිවැය (රු. මිලියන)	කාල රාමුව												ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා වගකිව යුතු ආයතනය	
			කෙටි කාලීන (අප්‍රේල්)				ජූලි 2025) මධ්‍ය කාලීන (අප්‍රේල්)				දිගු කාලීන (2025 අප්‍රේල්-දෙසැම්බර්)					
			අප්‍රේල්	මැයි	ජූනි	ජූලි	1 st Q	2 nd Q	3 rd Q	4 th Q	1 st Q	2 nd Q	3 rd Q	4 th Q	ප්‍රධාන	වෙනත්

වගුව 16: සිංගි ආර ඵල්ලංගාවේ නිර්ණාත්මක ගැටළු විසඳීමට/අවම කිරීමට යෝජිත උපායමාර්ගික මැදිහත්වීම්.

4.1. යෝජිත උපායමාර්ගික මැදිහත්වීම්, ඇස්තමේන්තුගත පිරිවැය සහ

කොටස්කරුවන්ගෙන් ලැබෙන මූල්‍ය දායකත්වය.

අනු අංක	යෝජිත මැදිහත්වීම	ඇස්තමේන්තුගත පිරිවැය (රු.මි.)				
		මුළු පිරිවැය	පෞද්ගලික අංශයේ මැදිහත්වීම	පාර්ශ්වකරුවන්ගේ මැදිහත්වීම	ප්‍රජා සහභාගීත්වය	පරිත්‍යාගශීලී ආයතන මැදිහත්වීම
1.						
2.						
3.						
4.						
5.						
6.						
7.						
8.						
9.						
10.						
11.						
12.						
13.						
14.						
15.						
16.						
17.						
18.						
19.						
20.						
21.						
22.						
23.						
24.						

වගුව 17: යෝජිත උපායමාර්ගික මැදිහත්වීම්

3.1. යෝජිත CSIAP මැදිහත්වීම්

අනු අංකය	යෝජිත මැදිහත්වීම	ඇස්තමේන්තුගත පිරිවැය (රු.මිලියන)	2025			
			1 st Q	2 nd Q	3 rd Q	4 th Q
1.						
2.						
3.						
4.						

5.						
6.						
7.						
8.						
9.						
10.						
11.						
12.						
13.						
14.						
15.						
16.						
17.						
18.						
19.						
20.						
21.						
22.						
23.						
24.						
25.						

වගුව 18: යෝජිත උපායමාර්ගික මැදිහත්වීම්

6.3. මූලික එල්ලංගා කළමනාකරණ සැලැස්ම ක්‍රියාත්මක කිරීමේ ක්‍රමය

මූලික එල්ලංගා කළමනාකරණ සැලැස්ම අනුමැතිය සඳහා පළාත් කෘෂිකර්ම කමිටුවට ඉදිරිපත් කළ යුතු අතර, පසුව අනුමැතිය/තොරතුරු සඳහා දිස්ත්‍රික් කෘෂිකර්ම කමිටුවට ඉදිරිපත් කළ යුතුය.

පළාත් කෘෂිකර්ම කමිටුවේ අනුමැතියෙන් පසුව, එල්ලංගා කළමනාකරණ කමිටුව (CMC), අදාළ පාර්ශ්වකරුවන්ගේ සහාය ඇතිව, සංකල්ප පත්‍රිකා හෝ උප-ව්‍යාපෘති යෝජනා (ඇමුණුම 4) සකස් කර මූල්‍ය ආධාර සඳහා අරමුදල් සපයන ආයතන වෙත ඉදිරිපත් කළ යුතුය.

ඉන් පසු ඇතිවුවද මූලික එල්ලංගා කළමනාකරණ සැලැස්මේ මෙහෙයුම් උපාය මාර්ගය සහයෝගී සහ විනිවිද පෙනෙන ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා නිර්මාණය කර ඇති අතර, එයට ප්‍රධාන පාර්ශ්වකරුවන්, සමාජ විගණන කමිටුවක් සහ කැස්කැඩ් කළමනාකරණ කමිටුව (CMC) ඇතුළත් වේ. පාර්ශ්වකරුවන්ගේ සහභාගීත්වය ආරම්භ වන්නේ සහභාගීත්ව සැලසුම් කිරීමෙනි, දේශීය දැනුම සහ අවශ්‍යතා සියලු ක්‍රියාකාරකම්වලට ඒකාබද්ධ කර ඇති බව සහතික කරයි. ප්‍රජා නියෝජිතයින්ගෙන් සමන්විත සමාජ විගණන කමිටුව, අරමුදල් භාවිතය සහ ව්‍යාපෘති ක්‍රියාත්මක කිරීමේදී වගවීම සහ විනිවිදභාවය සහතික කිරීම සඳහා නීතිපතා විගණන පවත්වනු ඇත.

CMC විසින් දෛනික කළමනාකරණය, වැව් පුනරුත්ථාපනය, පෝෂක ඇළ ප්‍රතිසංස්කරණය සහ ජල-කාර්යක්ෂම වාරිමාර්ග පද්ධති ස්ථාපනය වැනි තාක්ෂණික ක්‍රියාකාරකම් ක්‍රියාත්මක කිරීම අධීක්ෂණය කරනු ඇත. තාක්ෂණික විශේෂඥයින් මග පෙන්වීම සහ පුහුණුව ලබා දෙනු ඇත, ඉංජිනේරු සහ කෘෂිකාර්මික හොඳම පිළිවෙත් නිසි ලෙස ක්‍රියාත්මක කිරීම සහතික කරයි. නීතිපතා ප්‍රගති රැස්වීම් සහ ප්‍රජා ප්‍රතිපෝෂණ සැසි මගින් අනුවර්තන කළමනාකරණයට පහසුකම් සපයනු ඇති අතර, සැලැස්ම පරිණාමය වන අවශ්‍යතා සහ අභියෝගවලට ප්‍රතිචාර දක්වන බව සහතික කරයි. තවද, ශක්තිමත් අධීක්ෂණ සහ ඇගයීම් රාමුවක් ප්‍රගතිය නිරීක්ෂණය කරනු ඇත, බලපෑම් තක්සේරු කරනු ඇත සහ අනාගත උපාය මාර්ග දැනුම් දෙනු ඇත.

6.4. එල්ලංගා කළමනාකරණ සැලැස්ම අධීක්ෂණය.

එල්ලංගා කළමනාකරණ කමිටුව (CMC) සහ කොටස්කරුවන් සම්බන්ධ කර ගනිමින් එල්ලංගා කළමනාකරණ සැලැස්මේ ක්‍රියාකාරකම් අධීක්ෂණය කිරීම, විභව අරමුදල් සපයන ආයතනවලට වගවීම සහතික කිරීම සහ ප්‍රගතිය පෙන්වුම් කිරීම සඳහා ඉතා වැදගත් වේ. ජල විද්‍යාත්මක, පාරිසරික, සමාජ-ආර්ථික සහ යටිතල පහසුකම් දර්ශක ඇතුළත් මෙම අධීක්ෂණ ක්‍රියාවලිය, උප-යෝජනා සංවර්ධනය සහ අරමුදල් යෙදීම් සඳහා තීරණාත්මක දත්ත සපයයි.

CMC සහ කොටස්කරුවන් සහයෝගයෙන් දත්ත රැස් කර විශ්ලේෂණය කරනු ඇති අතර, ඒවා උප ව්‍යාපෘති යෝජනාවලට ඇතුළත් කරනු ලබන අතර, සැලැස්මේ බලපෑම පෙන්වුම් කරන අතර අරමුදල් ඉල්ලීම් සාධාරණීකරණය කරනු ඇත. අරමුදල් සපයන ආයතන සමඟ බෙදා ගන්නා නීතිපතා අධීක්ෂණ වාර්තා, ප්‍රගතිය ප්‍රදර්ශනය කරන අතර විනිවිදභාවය සහතික කරයි, උප යෝජනා අනුමත කිරීම් සඳහා පහසුකම් සපයයි සහ කළුරැල්ලේ තිරසාර කළමනාකරණය සඳහා අවශ්‍ය මූල්‍ය සම්පත් සුරක්ෂිත කරයි. එල්ලංගාවේ කළමනාකරණ සැලැස්මේ ක්‍රියාකාරකම් නිරීක්ෂණය කිරීම සඳහා වගකිව යුතු අදාළ කොටස්කරුවන් පහත වගුව 21 හි දක්වා ඇත.

අනු අංක	කොටස්කරු (ආයතනය)	අධීක්ෂණ කාලය
01	සමාජ විගණන කමිටුව (SAC)	සතිපතා
02	ක්‍රියාත්මක කිරීමේ ආයතන	මාසික
03	CMC	මාසික
04	පළාත් කෘෂිකර්ම කමිටුව	මාසික
05	දිස්ත්‍රික් කෘෂිකර්ම කමිටුව	මාස 2 කට වරක්
06	ගොවිජන සංවර්ධන දෙපාර්තමේන්තුව	මාස 6 කට වරක්
07	PID	සෑම මාස 2 කට වරක්

වගුව 19: CMP ක්‍රියාකාරකම් නිරීක්ෂකයා සඳහා වගකිවයුතු කොටස් හිමියන්

7. නිගමනය සහ නිර්දේශ

7.1. නිගමනය

7.2. සොයා ගැනීම් සහ නිර්දේශ

8. ඇමුණුම්

8.1. ඇමුණුම 01: ගොවිජන සංවර්ධන දෙපාර්තමේන්තුව විසින් නිකුත් කරන ලද ලිපිය

ගොවිජන සංවර්ධන දෙපාර්තමේන්තුව
கமநல அபிவிருத்தித் திணைக்களம்
DEPARTMENT OF AGRARIAN DEVELOPMENT

මගේ අංකය
 எனது இல: My No.

7/3/9/CMC/2023

ඔබේ අංකය
 உமது இல: Your No.

දිනය
 நாள் Date

2023.08. 03

විද්‍යුලේඛ අංකය - 06/2023

සියලුම දිස්ත්‍රික් ලේකම්වරුන් සහ ප්‍රාදේශීය ලේකම්වරුන් වෙත,

එල්ලාංශ පද්ධති කළමනාකරණ කමිටු පිහිටුවීම හා පවත්වා ගෙන යාම.

Cascade Management Committee (CMC) Establishment & Continuity

ඊට අභ්‍යන්තරයේ සිට මුහුදට ගලා යාමට ප්‍රධාන ගංගා (Rivers) කෘත්‍රිමික පල මාර්ග ලෙසත්, එම ප්‍රධාන ගංගා වලට එකතුවන අතු ගංගා (Tributaries) ද්විතීක පල මාර්ග ලෙසත්, එම අතු ගංගා වලට පලය යපයන කුඩා පල මාර්ග (Small water ways) ප්‍රාථමික පල මාර්ග ලෙසත් හැඳින්වේ. ග්‍රාමීය වැව් හා අමුණු වැව් ප්‍රමාණයක් ප්‍රාථමික පල් මාර්ග හරහා ඉදිකර ඇති අතර භූමිය මතුපිට පලය ගබඩා කර පහළට ගලා යාමට සැලැස්වීමට කනස් කර ඇති වැව් ද මීට ඇතුළත් වේ.

02. මෙරට අභ්‍යන්තරයේ පවතින ප්‍රාථමික පල මාර්ගයක් හෝ ප්‍රාථමික පල මාර්ග පාලකයා පිහිටා ඇති, පල විද්‍යාත්මක වශයෙන් එකට බැඳුණු කුඩා හා මධ්‍යම ප්‍රමාණයේ වැව් පද්ධති හෝ වැව් හා අමුණු පද්ධති හෝ අමුණු පද්ධති වලින් සමන්විත, මධ්‍යම ප්‍රමාණයේ පල පෝෂක ප්‍රදේශයක් (Meso-catchment) එල්ලාංශ පද්ධතිය ලෙස හැඳින්වේ.

03. ශ්‍රී ලංකාවේ එල්ලාංශ පද්ධති 1166 ක් දැනට හඳුනාගෙන ඇත. මෙම එල්ලාංශ පද්ධති ආශ්‍රිතව භූ විද්‍යාත්මක, පල විද්‍යාත්මක, පරිසර විද්‍යාත්මක සහ සමාජ ආර්ථික ප්‍රබලිතය උදෙසා සම්පත් භාවිතය කාර්යක්ෂමව හා තිරසරව පවත්වාගෙන යාම ඉලක්ක කරගනිමින් 1968 අංක 48 දරන වාරිමාර්ග (සංශෝධන) ආඥා පනතින් සංශෝධිත 1946 අංක 32 දරන වාරිමාර්ග ආඥා පනතේ 1 (අ) 1, 2, 3, 4 වගන්ති ප්‍රකාරව ගොවිජන සංවර්ධන කොමසාරිස් ජනරාල් වෙත පැවරී ඇති බලතල අනුව සහ උක්ත පනත යටතේ පවත්වනු ලබන දිස්ත්‍රික් කෘෂිකර්ම කමිටුවේදී වාරි කර්මාන්ත ආශ්‍රිත වී වගාව ඇතුළු කෘෂිකර්මයට බලපාන හෝ අනුභාවිත සියලු තරුණු සම්බන්ධව කටයුතු කිරීමට උක්ත පනතෙන් සිබී වෙත පැවරී ඇති බලතල අනුව එල්ලාංශ පද්ධති කළමනාකරණ කමිටු (Cascade Management Committee (CMC)) පිහිටුවීම හා පවත්වාගෙන යාම සම්බන්ධයෙන් කෘෂිකර්ම කමිටුවේදී සමාලෝචනය කරන ලෙසත් ඊට පහත සඳහන් කරුණු මාර්ගෝපදේශ වශයෙන් සොදාහරන්නා ලෙසත් කාරුණිකව දන්වා සිටිමි.

3.1. එල්ලාංශ පද්ධති කළමනාකරණ කමිටු පිහිටුවීමේ පරමාර්ථ

- i. එල්ලාංශවක පිහිටි සියලු ස්වාභාවික සම්පත්, ඵනම් සහ, පලය, වන සම්පත, සෞඛ්‍ය පද්ධති, ඉඩම් හා වාරිමාර්ග පද්ධති කළමනාකරණය කිරීම සඳහා ප්‍රතිලාභීන් සහ අදාළ රාජ්‍ය නිලධාරීන් ඒකාබද්ධ ප්‍රවේශයකින් කටයුතු කිරීම සඳහා ආයතනික ව්‍යුහයක් සකස් කිරීම;
- ii. වාරි කෘෂිකර්මය, පල සම්පත් කටයුතු සහ පිරිදින පිළිවර කාර්මාන්තය, සඳහා පලය සැපයීම, වන සම්පත හා වන පිටි අවශ්‍යතා තුලනාත්මකව පවත්වාගෙන යාම, භූගත පල මට්ටම ප්‍රශස්ත ලෙස පවත්වාගෙන යාම, ගොවිතු වගාව ඇතුළු ගෘහස්ථ පල පරිභෝජනයන් විධිමත් ලෙස කළමනාකරණය කිරීම;

ගොවිජන සංවර්ධන දෙපාර්තමේන්තුව, අංක 42, ශ්‍රීමත් මරිසස් ප්‍රධානදු මාවත, පල, 945 327, ශ්‍රීලංකාව 07,
 கமநல அபிவிருத்தித் திணைக்களம், இல. 42, இராமச்சந்திரப் பாளையம், கால்கடக - 945 327, இலங்கை 07

- iii. කෘෂිකාර්මික කටයුතු සඳහා ජලය භාවිතා කරන්නන් ඇතුළුව ඵල්ලංගා පද්ධතිය තහනම් කිරීම සඳහා අවශ්‍ය ක්‍රියාමාර්ගයන්ගේ සහ පාර්ශ්වකරුවන්ගේ දායකත්වය ලබාගැනීම.

3.2. ඵල්ලංගා පද්ධති කළමනාකරණ කමිටු පිහිටුවීමේ අරමුණු

- i. ඵල්ලංගා පද්ධති කළමනාකරණය හා තිරසර පැවැත්ම සඳහා නීතිමය පිළිගැනීමක් සහිත ආයතනික ව්‍යුහයක් ඇති කිරීම.
- ii. එක් එක් ඵල්ලංගා පද්ධති වලට අදාළව එහි ක්‍රියාකාරීත්වයට හා තිරසර පැවැත්මට අදාළ වන ගැටළු හා යෝජිත විසඳුම් ඒකාබද්ධ ප්‍රවේශයකින් යුක්තව සාකච්ඡා කර නීතිමය වශයෙන් පිළිගත් ක්‍රමවේදයක් ඇති කිරීම.
- iii. ඵල්ලංගා පද්ධතිය තුළ පිහිටි වාරි කෘෂිකාර්මික, ජල කළමනාකරණ, පාරිසරික, සමාජ ආර්ථික හා භූ විද්‍යාත්මක සාධක පද්ධතියේ මනා ක්‍රියාකාරීත්වය සඳහා අවශ්‍ය බව හා සක්‍රීයව පවත්වාගෙන යාමට ක්‍රමවේදයක් ඇති කිරීම.
- iv. ඵල්ලංගා පද්ධතියේ සංවර්ධන කටයුතු වලදී, මුළු පද්ධතියට සිදුවන හානියන් වලක්වා ගනිමින් අවශ්‍යතා තහවුරු කිරීම, ජල සම්පත් කාර්යක්ෂමව පරිහරණය සඳහා වගා කරන පදනම් කර ගනිමින් සැලසුම් සකස් කිරීම.
- v. ඵල්ලංගා පද්ධතිය සඳහා ඒකාබද්ධ කෘෂිකාර්මික නිෂ්පාදන සැලැස්මක් සකස් කිරීම හා එම සැලැස්මේ ක්‍රියාත්මක තත්ත්වය පසු විපරම් කිරීම.
- vi. ඵල්ලංගා පද්ධතියක පැවතිය යුතු අංශෝපාංග ප්‍රතිස්ථාපනය සඳහා අවශ්‍ය කටයුතු කිරීම.
- vii. ඵල්ලංගා පද්ධති හා බැඳුණු සමාජ ආර්ථික සම්බන්ධතා ආරක්ෂා කිරීම හා ඒ පිළිබඳව පාර්ශ්වකරුවන් දැනුවත් කිරීම.

3.3. ඵල්ලංගා පද්ධති කළමනාකරණ කමිටුවේ කාර්යභාරය

- i. ඵල්ලංගා පද්ධතිය සඳහා වන සැලසුම් සකස් කිරීම, ක්‍රියාත්මක කිරීම හා පසු විපරම් කිරීම.
- ii. ඵල්ලංගා පද්ධති කළමනාකරණ කමිටු සාමාජිකයන් විසින් ඉදිරිපත් කරනු ලබන ගැටලු, යෝජනා සහ සැලසුම් සඳහා විසඳුම් ලබාදීම සහ විසඳිය නොහැකි ගැටලු අදාළ වන පරිදි ප්‍රාදේශීය / දිස්ත්‍රික් කෘෂිකර්ම කමිටුව වෙත යොමු කර විසඳා ගැනීම.
- iii. ඵල්ලංගා පද්ධති කළමනාකරණයට අදාළ වාර්තාවක් අවස්ථානුකූලව ප්‍රාදේශීය / දිස්ත්‍රික් කෘෂිකර්ම කමිටුව වෙත ඉදිරිපත් කිරීම.
- iv. ග්‍රාමීය වැව් ඵල්ලංගාවන් තුළ පිහිටි සියලුම ජල මූලාශ්‍ර හා ජල පාරිභෝගිකයින් එක්ව ඵල්ලංගාව අයත් මධ්‍යම ජල පෝෂක ප්‍රදේශය (Meso-Catchment) සඳහා ඒකාබද්ධ කෘෂිකාර්මික සැලැස්මක් පිළියෙල කොට ක්‍රියාත්මක කිරීම.
- v. ඵල්ලංගාවක් තුළ කටයුතු කරන සියලුම ජල පාරිභෝගිකයන්ගේ අවශ්‍යතා අනුව ජල පෝෂක ප්‍රදේශය තුළ පවතින ස්වභාවික සම්පත් කළමනාකරණයට අදාළ තීරණ ගැනීම හා ක්‍රියාත්මක කිරීම.
- vi. ස්වභාවික ආපදා, ව්‍යසන හා හානිකර මානව ක්‍රියාකාරකම් අවම කරගැනීමට හැකිවන පරිදි සියලු ජල මූලාශ්‍ර කළමනාකරණය කිරීම.
- vii. ඵල්ලංගාව තුළ පිහිටි සියලු ජල මූලාශ්‍ර ආශ්‍රිත ජල පාරිභෝගිකයන් අතර කාර්යක්ෂම තොරතුරු සන්නිවේදන ක්‍රමයක් ස්ථාපිත කිරීම.
- viii. ඵල්ලංගාව තුළ ඇති පරිසර පද්ධති වලට අදාළ යෙදවුම් හා නිමවුම් ප්‍රශස්ත ලෙස කළමනාකරණය සඳහා විධිමත් ක්‍රමවේදයක් ස්ථාපිත කිරීම.
- ix. පවතින හා ඉදිරියේදී ඇතිවිය හැකි බවට අනාවැකි පල කරන දේශගුණික විචලනයන් සඳහා යෝග්‍ය වූ දේශගුණික සුහුරු උපායමාර්ගික සැලසුම් ක්‍රියාවට නැංවීම සහ ජල පාරිභෝගිකයන් එවැනි දේශගුණික අනුගත වීම් වලට හුරු කිරීම.
- x. ඵල්ලංගා පද්ධතිය තුළ ජල පාරිභෝගිකයන් අතර දැනුම, ආකල්ප, කුසලතාවයන් සහ සම්පත් ඵලදායී ලෙස හුවමාරු කරගැනීම.
- xi. ජල පාරිභෝගිකයන්ගේ ඉඩම්, ජලය හා පරිසර පද්ධතිවල ඵලදායීතාවය ඉහළ නැංවීමට කටයුතු කිරීම.

- xii. කෘෂිකර්මයට හා ජල පරිභෝජනයට අදාළ වන පරිසර පද්ධති හා සම්බන්ධ සාම්ප්‍රදායික නීති හා පනවන ලද නීති බලාත්මක කිරීමට අවශ්‍ය සහය ලබා දීම.
- xiii. ඉඩම් හිමි ගොවීන්ගේ හා බුක්තිකරුවන්ගේ රැස්වීම් (වගා කන්න රැස්වීම්) පැවැත්වීම සඳහා අවශ්‍ය මූලික තීරණ ගැනීමට ගොවීන්ට සහාය වීම, ඊට අදාළ සම්බන්ධීකරණ කටයුතු සිදු කිරීම සහ පසුපරම් කිරීම.
- xiv. එල්ලංගා පද්ධති බල ප්‍රදේශය තුළ සියලු ජල මූලාශ්‍ර සහ ඊට අනුබද්ධ අනිකුත් පරිසර පද්ධති වල තිරසර බව සඳහා අදාළ රාජ්‍ය ආයතනවල මත පෙන්වීම හා උපදෙස් අනුගමනය කරමින් සාරක්ෂණය කරවීමට ක්‍රියාමාර්ග ගැනීම.
- xv. එල්ලංගා පද්ධතියට හානිකරන පාර්ශවයන්ට එරෙහිව නීතිමය පියවර ගැනීමට අවශ්‍ය කටයුතු කිරීම.
- xvi. එල්ලංගා පද්ධතියේ සෑම සංවර්ධන ක්‍රියාවලියකදීම ඒ සඳහා ක්‍රියාකාරී ලෙස දායකත්වය ලබාදීම හා ප්‍රගති සමාලෝචනය කිරීම.
- xvii. එල්ලංගා පද්ධතියේ වාරි කර්මාන්ත වල කන්න රැස්වීම් තීරණ ක්‍රියාත්මක කිරීමේ තත්ත්වය පසුපරම් කිරීම.
- xviii. එල්ලංගා පද්ධතියේ වාරි කර්මාන්ත වල මෙහෙයුම් හා නඩත්තු වැඩසටහන පසුපරම් කිරීම.

3.4. එල්ලංගා පද්ධති කලමණාකරණ කමිටුවේ සංයුතිය

3.4.1 ප්‍රාදේශීය මට්ටම

මෙම කමිටුව අදාළ ප්‍රාදේශීය ලේකම් බල ප්‍රදේශයේ පහත නිලධාරීන්ගෙන් සමන්විත වේ.

- i. ප්‍රාදේශීය ලේකම්
- ii. ගොවිජන සංවර්ධන ප්‍රාදේශීය නිලධාරී
- iii. කෘෂිකර්ම උපදේශක
- iv. පළාත් වාරිමාර්ග දෙපාර්තමේන්තුව නියෝජනය කරමින් ඉංජිනේරු / තාක්ෂණික නිලධාරී
- v. ගොවිජන සංවර්ධන දෙපාර්තමේන්තුව නියෝජනය කරමින් ප්‍රාදේශීය ඉංජිනේරු / තාක්ෂණික නිලධාරී
- vi. කෘෂිකර්ම පර්යේෂණ හා නිෂ්පාදන සහකාර
- vii. ග්‍රාම නිලධාරී
- viii. සමෘද්ධි සංවර්ධන නිලධාරී
- ix. ආර්ථික සංවර්ධන නිලධාරී
- x. ඉඩම් පරිහරණ හා ප්‍රතිපත්ති සැලසුම් දෙපාර්තමේන්තුවේ නියෝජිතයෙකු
- xi. පළාත් සිවිල් දෙපාර්තමේන්තුවේ නියෝජිතයෙකු
- xii. ජලපීචි වගා සංවර්ධන අධිකාරියේ නියෝජිතයෙකු
- xiii. පරිසර අධිකාරියේ නියෝජිතයෙකු
- xiv. පොලිස් පරිසර ඒකකයේ නියෝජිතයෙකු
- xv. සත්ත්ව නිෂ්පාදන හා සෞඛ්‍ය දෙපාර්තමේන්තුවේ නියෝජිතයෙකු
- xvi. කෘෂිකාර්මික හා ගොවිජන රක්ෂණ මණ්ඩලයේ නියෝජිතයෙකු
- xvii. වාරි මාර්ග ඉංජිනේරු/තාක්ෂණ නිලධාරී
- xviii. වන පීචි සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුවේ නියෝජිතයෙකු
- xix. වන සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුවේ නියෝජිතයෙකු
- xx. භූ විද්‍යා හා පතල් කැණීම් කාර්යාංශයේ නියෝජිතයෙකු
- xxi. ජාතික ජල සම්පාදන හා ජලපවාහන මණ්ඩලයේ නියෝජිතයෙකු
- xxii. පුරාවිද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුවේ නියෝජිතයෙකු
- xxiii. සිවිල් ආරක්ෂක දෙපාර්තමේන්තුවේ නියෝජිතයෙකු
- xxiv. පළාත් පාලන ආයතන නියෝජනය කරමින් බලයලත් නිලධාරියෙකු
- xxv. ගොවි සංවිධාන, කාන්තා ගොවි සංවිධාන, නිෂ්පාදන ගොවි සංවිධාන නියෝජනය කරමින් එක් එක් ගොවි සංවිධානයේ සභාපති හෝ ලේකම්
- xxvi. ප්‍රජා ජල සංවිධානයක නියෝජිතයෙක්

xxvii. වෙනත් ප්‍රජා සංවිධාන හා පරිසර සංවිධාන නියෝජනය කරමින් එක් සංවිධානයකින් එක් නියෝජිතයෙකු

3.4.2. දිස්ත්‍රික් මට්ටම

මෙම කමිටුව අදාළ දිස්ත්‍රික්කයේ සහන නිලධාරීන්ගෙන් සමන්විත වේ.

- i. දිසාපති හෝ දිස්ත්‍රික් ලේකම්
- ii. ප්‍රාදේශීය ලේකම්
- iii. ගොවිජන සංවර්ධන නියෝජ්‍ය / සහකාර කොමසාරිස්
- iv. පළාත් පාලන ආයතන නියෝජනය කරමින් පළාත් පාලන සහකාර කොමසාරිස් හෝ නියෝජිතයෙකු
- v. දිස්ත්‍රික් කෘෂිකර්ම අධ්‍යක්ෂක
- vi. පළාත් හා අන්තර් පළාත් නියෝජ්‍ය කෘෂිකර්ම අධ්‍යක්ෂකවරුන්
- vii. වාරි මාර්ග අධ්‍යක්ෂක හෝ ප්‍රධාන ඉංජිනේරු
- viii. පළාත් වාරිමාර්ග දෙපාර්තමේන්තුවේ නියෝජ්‍ය නියෝජ්‍ය අධ්‍යක්ෂක හෝ නියෝජිතයෙකු
- ix. ඉඩම් පරිහරණ හා ප්‍රතිපත්ති සැලසුම් දෙපාර්තමේන්තුවේ සහකාර අධ්‍යක්ෂක හෝ දිස්ත්‍රික් භාර නිලධාරී
- x. පළාත් ඩිවර් දෙපාර්තමේන්තුවේ අධ්‍යක්ෂක හෝ නියෝජිතයෙකු
- xi. ප්‍රවේශි වගා සංවර්ධන අධිකාරියේ සහකාර අධ්‍යක්ෂක හෝ දිස්ත්‍රික් භාර නිලධාරී
- xii. පරිසර අධිකාරියේ දිස්ත්‍රික් සහකාර අධ්‍යක්ෂක හෝ දිස්ත්‍රික් භාර නිලධාරී
- xiii. සත්ත්ව නිෂ්පාදන හා සෞඛ්‍ය දෙපාර්තමේන්තුවේ නියෝජ්‍ය අධ්‍යක්ෂක හෝ නියෝජිතයෙකු
- xiv. කෘෂිකාර්මික හා ගොවිජන රක්ෂණ මණ්ඩලයේ සහකාර අධ්‍යක්ෂක හෝ නියෝජිතයෙකු
- xv. වන පීඨී කාර්මික දෙපාර්තමේන්තුවේ සහකාර අධ්‍යක්ෂක හෝ දිස්ත්‍රික් භාර නිලධාරී
- xvi. වන සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුවේ දිසා වන නිලධාරී හෝ නියෝජිතයෙකු
- xvii. සාතික පල සම්පාදන හා පලප්‍රවාහන මණ්ඩලයේ දිස්ත්‍රික් භාර නිලධාරී හෝ ඉංජිනේරු
- xviii. පුරාවිද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුවේ සහකාර අධ්‍යක්ෂක හෝ දිස්ත්‍රික් භාර නිලධාරී
- xix. භූ විද්‍යා හා පතල් කැණීම් කාර්යාංශයේ නියෝජිතයෙකු
- xx. ගොවිජන සංවර්ධන ප්‍රාදේශීය නිලධාරී
- xxi. පොලිස් පරිසර ඒකකයේ ස්ථාන භාර නිලධාරී
- xxii. සිවිල් ආරක්ෂක දෙපාර්තමේන්තුවේ නියෝජිතයෙකු
- xxiii. දිස්ත්‍රික් ගොවි සංවිධාන වල මණ්ඩලීය නියෝජනය කරමින් සභාපති / ලේකම් හෝ නියෝජිතයෙකු
- xxiv. ප්‍රජා පල සංවිධාන භාර නිලධාරී හෝ දිස්ත්‍රික් නියෝජිතයෙකු
- xxv. වෙනත් ප්‍රජා සංවිධාන හා පරිසර සංවිධාන වල දිස්ත්‍රික් මට්ටම නියෝජනය කරමින් එක් සංවිධානයකින් එක් නියෝජිතයෙකු

සැ: සු -> එල්ලංගා පද්ධති බලප්‍රදේශ සීමාව තුළ අදාළ ආයතනයේ බල ප්‍රදේශ එකතුව වැඩි ගණනක් පවතින අවස්ථාවක දී එම එක් එක් බල ප්‍රදේශය නියෝජනය කරමින් ඉහත අනුව බලයලත් නිලධාරීන් සහභාගී විය යුතුය.

- i. එල්ලාගා පද්ධතියට ප්‍රාදේශීය ලේකම් තොරවියා ස්කකට වැඩි ගණනක් පවතින අවස්ථාවක දී සහභාගී වන සෑම ප්‍රාදේශීය ලේකම්වරයෙක්ම කමිටුවේ සම සභාපති ලෙස නිල වශයෙන් කටයුතු කළ යුතුය.
- ii. එල්ලාගා පද්ධතියට අදාළ ගොවිජන සේවා බල ප්‍රදේශයේ ගොවිජන සංවර්ධන ප්‍රාදේශීය නිලධාරී කමිටුවේ ලේකම් ලෙස නිල වශයෙන් කටයුතු කළ යුතුය. එල්ලාගා පද්ධතියට ගොවිජන සේවා බල ප්‍රදේශ ස්කකට වැඩි ගණනක් පවතින අවස්ථාවන්හි දී වැඩි පෝෂිත අක්කර ගණනක් පවතින බල ප්‍රදේශයේ ගොවිජන සංවර්ධන ප්‍රාදේශීය නිලධාරී ලේකම් ලෙස කටයුතු කළ යුතුය.
- iii. කමිටුවේ සභාපතිවරයාගේ උපදෙස් පරිදි ලේකම්වරයා විසින් රැස්වීම් කැඳවීම සිදු කළ යුතුය.

- i. එල්ලාගා පද්ධතියට දිස්ත්‍රික් එකකට වැඩි ගණනක් පවතින අවස්ථාවක දී සහභාගී වන සෑම දිස්ත්‍රික් ලේකම්වරයෙක්ම කමිටුවේ සම සභාපති ලෙස නිල වශයෙන් කටයුතු කළ යුතුය.
- ii. එල්ලාගා පද්ධතියට අදාළ දිස්ත්‍රික් නියෝජ්‍ය / සහකාර කොමසාරිස්වරුන් කමිටුවේ ලේකම් ලෙස නිල වශයෙන් කටයුතු කළ යුතුය. එල්ලාගා පද්ධතියට ගොවිජන සේවා බල ප්‍රදේශ එකකට වැඩි ගණනක් පවතින අවස්ථාවන්හි දී වැඩි පෝෂිත අක්කර ගණනක් පවතින දිස්ත්‍රික් නියෝජ්‍ය / සහකාර කොමසාරිස්වරුන් ලේකම් ලෙස කටයුතු කළ යුතුය.
- iii. කමිටුවේ සභාපතිවරයාගේ උපදෙස් පරිදි ලේකම්වරයා විසින් රැස්වීම කැඳවීම සිදු කළ යුතුය.

 ඒ.එච්.එම්.එල්.අබේරත්න
 ගොවිජන සංවර්ධන කොමසාරිස් ජනරාල්

- i. ලේකම්, රාජ්‍ය පරිපාලන, ස්වදේශීය කටයුතු, පළාත් සභා හා පළාත් පාලන අමාත්‍යාංශය
- ii. ලේකම්, කෘෂිකර්ම අමාත්‍යාංශය
- iii. සියලුම පළාත් ප්‍රධාන ලේකම්වරුන්
- iv. විගණකාධිපති, ජාතික විගණන කාර්යාලය
- v. පොලිස්පති, ශ්‍රී ලංකා පොලිස් දෙපාර්තමේන්තුව
- vi. අධ්‍යක්ෂ ජනරාල්, කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුව
- vii. අධ්‍යක්ෂ ජනරාල්, වාරිමාර්ග දෙපාර්තමේන්තුව
- viii. අධ්‍යක්ෂ ජනරාල්, සමෘද්ධි සංවර්ධන දෙපාර්තමේන්තුව
- ix. අධ්‍යක්ෂ ජනරාල්, වනජීවී සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව
- x. වන සංරක්ෂක ජනරාල්, වන සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව

8.2 ඇමුණුම 02: එල්ලංගා ප්‍රාන්තසභාව පාගමන සම්බන්ධයෙන් අත්සන් පත්‍රය සහ අනෙකුත් ලියකියවිලි.

8.3. අමුණුම 03: කැස්කැඩි කළමනාකරණ සැලැස්ම සකස් කිරීමට සහභාගී වූ පාර්ශවකරුවන් සහ සත්‍යාපනය කරන්න.

- 1) වැල්ලවාය ප්‍රාදේශීය ලේකම්
- 2) තෙලුල්ල සහ වැල්ලවාය ගොවිජන සේවා මධ්‍යස්ථානය
- 3) වනජීවී සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව
- 4) වන සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව
- 5) කොළඹ මහ නගර සභාව සහ ගොවි සංවිධාන.
- 6) පළාත් කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුව
- 7) පුරාවිද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුව - වැල්ලවාය
- 8) දේශගුණික ස්මාර්ට් කෘෂිකර්ම ව්‍යාපෘතිය (CSIAP)
- 9) මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය
- 10) ඉඩම් පරිහරණ සහ සැලසුම් දෙපාර්තමේන්තුව

8.4. ඇමුණුම 04: උප ව්‍යාපෘති යෝජනා රාමුව.

1. පරිපාලන විස්තර:

අංක	කරුණු	විස්තර
1	යෝජනා ඉදිරිපත් කරන ආයතනයේ සම්බන්ධතා තොරතුරු: (තැපැල්, විද්‍යුත් තැපෑල, දුරකථන ආදිය.	
2	ක්‍රියාත්මක කරන ආයතනයේ සම්බන්ධතා තොරතුරු: (තැපැල්, විද්‍යුත් තැපෑල, දුරකථන ආදිය)	
3	යෝජනාව පිළිබඳ තොරතුරු සැපයීම සඳහා වගකිව යුතු පුද්ගලයාගේ තනතුර සමඟ සම්බන්ධතා තොරතුරු (විද්‍යුත් තැපෑල, දුරකථනය - ඉඩම්/ජංගම:	
4	යෝජනාවේ අංශය (වැව් ප්‍රතිසංස්කරණය/ජල පෝෂක පිරිපහදු කිරීම/කෘෂිකාර්මික පිළිවෙත්/අලෙවිකරණය/ආයතනික සංවර්ධනය/තාක්ෂණ හුවමාරුව/පුහුණුව/වෙනත් (නිශ්චය කරන්න ආදිය).	
5	ප්‍රාදේශීය කෘෂිකර්ම කමිටුවේ (DAC) එකඟතාවයේ යොමු අංකය.	

2. උප ව්‍යාපෘති විස්තර:

2.1. උප ව්‍යාපෘතියේ මාතෘකාව (නම ව්‍යාපෘති සංවර්ධන අරමුණට බෙහෙවින් සමාන විය හැකි නමුත් සෑම විටම එසේ නොවන බව කරුණාවෙන් සලකන්න):

.....

2.2. උප ව්‍යාපෘතියේ සාරාංශය (එය කුමක්ද, එය ඇයි, එය කවුද, එය කොහේද සහ එය ක්‍රියාත්මක කරන්නේ කවදාද යන ප්‍රශ්නවලට පිළිතුරු සපයන ඉතා කෙටි ඡේදයක් දෙන්න? ඇස්තමේන්තුගත මුළු පිරිවැය ද අවශ්‍ය වේ).

.....

2.3. ව්‍යාපෘති ස්ථානය (එල්ලංගා, ගොවිජන සේවා මධ්‍යස්ථානය, පළාත් පාලන වාට්ටුව, ග්‍රාම නිලධාරී කොට්ඨාශය වැනි විස්තර. ව්‍යාපෘති ස්ථානය ගංවතුරට හෝ නියඟයට ඉතා අවදානමට ලක්විය හැකි ප්‍රදේශයක් ලෙස සලකන්නේ නම්, කරුණාකර ඒ බව ද දක්වන්න).

.....

2.4. ව්‍යාපෘති ගැටළුව/තාර්කික/සාධාරණීකරණය (මෙය ඉතා වැදගත් වන අතර යෝජනාවේ ප්‍රධාන කොටස ලෙස සැලකේ. එබැවින්, කරුණාකර ගැටලුව කුමක්ද, එය ගොවීන්ට බලපාන්නේ කෙසේද, එය හඳුනාගත් ආකාරය සහ එය විසඳා නොගතහොත් සිදුවන අයහපත් බලපෑම් මොනවාද යන්න ඉස්මතු කරන්න).

.....

2.5. තීරණාත්මක ගැටළුව හඳුනාගන්නේ කෙසේද? (ප්‍රජා උපදේශන, ගොවි සංවිධානවල ඉල්ලීම්, එල්ලංගා කළමනාකරණ සැලැස්ම ආදිය හරහා).

.....

2.6. උප ව්‍යාපෘතියේ අරමුණු (අධීක්ෂණ අරමුණ සඳහා එය වැදගත් වන බැවින් කරුණාකර මෙය ඉතා තාර්කික ආකාරයකින් සකස් කරන්න).

.....

2.7. නිශ්චිත අරමුණු (SMART ආකෘතියට අනුව නිශ්චිත අරමුණු සංවර්ධනය කළ යුතු අතර මෙය අධීක්ෂණ අරමුණ සඳහා ද ඉතා වැදගත් වේ.

- 1.
- 2.

2.8. යෝජිත උප ව්‍යාපෘති ක්‍රියාකාරකම් (මෙම කොටස ඉතා තාර්කිකව විස්තර කළ යුතු අතර තීරණාත්මක ගැටළුව විසඳීමට ක්‍රියාත්මක කිරීමේ ආයතනය යෝජනා කළ ක්‍රියාමාර්ග මොනවාද සහ ව්‍යාපෘති අරමුණ සාක්ෂාත් කර ගැනීමට එය දායක වන ආකාරය කුමක්ද?

.....

2.9. අපේක්ෂිත ප්‍රතිඵල (මේවා ආර්ථික, දේශපාලනික, සමාජීය, පාරිසරික, සංස්කෘතික, පෝෂණ ආදී විය හැකිය).

- 1.

2.

2.10. ප්‍රතිලාභීන් (ප්‍රතිලාභීන්ගේ ස්වභාවය - පිරිමි සහ ගැහැණු සංඛ්‍යාවට අමතරව, යුද්ධයෙන් පීඩාවට පත් වූ අඩු ආදායම්ලාභී හෝ ආදිවාසී කණ්ඩායම්වලට අයත් වීම වැනි වෙනත් ලක්ෂණ ද කරුණාකර දක්වන්න.)

.....

2.11. ප්‍රතිලාභීන්ගෙන් කවුරුන් ක්‍රියාත්මක කිරීමට සහභාගී වේද?

2.12. කාන්තාවන්ට ප්‍රතිලාභ ලැබෙන්නේ කෙසේද?

.....

2.13. මෙහෙයුම් සහ නඩත්තුව සඳහා ඇස්තමේන්තුගත පිරිවැය ඇතුළුව මෙහෙයුම් සහ නඩත්තුව (ක්‍රියාත්මක කිරීම) සඳහා වගකිව යුත්තේ කවුද?

.....

2.14. අවදානම් අවම කිරීම සඳහා යෝජනා කරන විභව අවදානම් සහ උපාය මාර්ග

2.15. ව්‍යාපෘතිය සෘණ ලැයිස්තුවට හෝ නියමිත ලැයිස්තුවට අයත් වේද?

(අ) ඔව් නම්, කරුණාකර IEE හෝ EIA අවශ්‍යද යන්න පැහැදිලි කරන්න.

.....

(ආ) නැත නම්, IEER/EIS ආකෘතිය අවශ්‍ය වේ.

2.16. උප ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීමට සම්බන්ධ විය හැකි යෝජිත ගොවි සංවිධාන හෝ නිෂ්පාදක සංවිධානවල නම්/නම් (අදාළ නම්, විස්තර අමුණා තිබිය යුතුය).

.....

3. ක්‍රියාත්මක කිරීමේ ක්‍රමවේදය

3.1. ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීමට සැලසුම් කර ඇති ආකාරය සහ කුමන කොටස්කරුවන් සම්බන්ධ? (ප්‍රමාණවත් විස්තර සහිතව විස්තර කරන්න).

.....

3.1. ටෙන්ඩර් ක්‍රියාවලිය (අවශ්‍ය ද්‍රව්‍ය ලබා ගැනීමට සැලසුම් කර ඇති ආකාරය පැහැදිලි කරන්න).

3.2. ක්‍රියාකාරකම් සැලැස්ම (කාල රාමුව සහ ක්‍රියාත්මක කිරීමේදී වගකිවයුතු ආයතන/පුද්ගලයින් සමඟ ක්‍රියාකාරකම් සැලැස්ම විස්තර කරන්න. මෙය ගැනට් ප්‍රස්ථාරයක් භාවිතයෙන් විස්තර කළ යුතුය).

4. උප ව්‍යාපෘති අධීක්ෂණ යාන්ත්‍රණය: (මෙය ඉතා වැදගත් වේ. එබැවින්, ප්‍රමාණවත් විස්තර ලබා දෙමින් අධීක්ෂණ කටයුතු සිදුවන ආකාරය කරුණාකර විස්තර කරන්න).

5. උප ව්‍යාපෘති ඇගයීමේ යාන්ත්‍රණය: (ක්‍රියාත්මක කිරීමේ ආයතනය ව්‍යාපෘතිය ඇගයීමට සැලසුම් කරන ආකාරය සහ කුමන කාල පරතරයන්හිදීද යන්න කරුණාකර දක්වන්න).

6. වාර්තාකරණ විධිවිධානය (මූල්‍ය හා ප්‍රගති වාර්තාකරණය යන දෙකම සිදු කිරීමේ වගකීම භාර ගන්නේ කවුරුන්ද යන්න සහ අපේක්ෂිත කාල සීමාවද විස්තර කරන්න).

7. ඇස්තමේන්තුගත පිරිවැය:

අංක	ප්‍රධාන ක්‍රියාකාරකම	මුළු ඇස්තමේන්තුගත පිරිවැය රු.	ප්‍රජා දායකත්වය (රු.ල.)	වෙනත් මූලාශ්‍ර (නිශ්චය කරන්න) (රු.)	පරිත්‍යාගශීලී ආයතනයෙන් අපේක්ෂිත මුදල (රු.)
1					
2					

8. ඉදිරිපත් කිරීම

8.1. කැස්කැඩ් කළමනාකරණ කමිටුව (CMC) වෙනුවෙන් උප ව්‍යාපෘති යෝජනාව ඉදිරිපත් කිරීමට බලයලත් පුද්ගලයා.

8.2. තනතුර, සම්බන්ධතා තොරතුරු, අවංක, ඉදිරිපත් කළ දිනය

09. ඇමුණුම:

(උප ව්‍යාපෘති යෝජනාව සාධාරණීකරණය කිරීම සඳහා ප්‍රමාණවත් තොරතුරු සැපයීමට සහ එමඟින් අනුමත කිරීමේ ක්‍රියාවලිය කඩිනම් කිරීමට අදාළ සියලු අමතර විස්තර ඇමුණන්න.